

Mirusiųjų jūrų raštai

Nauji radiniai Palestinoje
J. DAINAUSKAS, Paryžiuje

Visus paskutinius archeologinius atradimus, savo garsu bei svarba, nustelbė t. v. Mirusiųjų jūrų ritinių atradimas. 1947 m. beduinų giminės Tamir karavanas sustojo poilsui uolotoje apylinkėje, netoli Alin Fesha šaltinio, prie Mirusios jūros krantų. Jieškodamas paklydusios ožkės mažasis berniukas Muhammed adh-Dhib surado viename iš gausių urvų du molinius asocius, prikrautus kažkokių paslaptingų ritinių. Vėliau buvo konstatuota, jog tai buvo ilgus avių odos juostos, prirašytos archaiskais hebrajų rašmenimis.

Iš pradžių visai nebuvo suprata to atradimo vertė. Tik kai viena dalis rastų ritinių pateko į Ameriką, o kita dalis į Šv. Morkaus vardo ortodoksinį vienuolyną Sirijoje — mokslininkams atsiradė akys! Garsusis orientalistas dr. William F. Albright tuos ritinius pavadino „didžiausiu mūsų amžiaus atradimu, rašytų šaltinių srityje“.

To atradimo svarba glūdi tame, kad ritiniai turi Senojo Testamento tekstus iš trečiojo bei antrojo šimtmečio prieš Kr. g. Kadangi iki tol seniausioji jo kopija, kokia yra atrasta paeina iš IX amžiaus jau po Kr. g., tai rastieji ritiniai turi veik neįkainojamas vertes taip filologinėms palyginimų studijoms, taip ir išaiškinimui daugelio iki šiol neaiškių, nesuprantamų ar ginčijamų Senojo Testamento vietų.

Šaukštais perkasa žemę

Triukšmas kilęs aplink ritinių radimą, o taip pat ir gandai apie pasakiškas už juos mokamas kainas (už šešius ritinius amerikiečiai sumokėjo 250,000 dolerių), pasiekė net uolėtą Palestinos dykumą. Tarp tų uolėtų tyraukų atsirado minios beduinų jėškotojų, kurie išsėmė šlinę ten esančius urvus. Išdavos buvo nuostabios. Dvidešimt penkiuose urvuose buvo rasta pora šimtų ritinių ir tūks tancijų, odos gabalų su hebrajų, aramajų bei graikų rašmenimis, jų patikrinimas ten esančių urvų dar toli gražu nėra baigtas.

Dabar susiorganizavo prie Mirusiųjų jūros, net didelių mastu, sistematiskas archeologinių kasinėjimo darbų „verslas“. Jor danijos vyriausybė Tamirų giminę pripažino išimtinę teisę jėškojimams ir visą plotą apstatė kariuomene, kad kitos beduinų giminės nebandytų įsibrauti į tas vietas, nes priešingai prasidėtų kruvinos peštinės.

Archeologams vadovaujant, Tamirai šaukštais perkasa kiekvieną žemės pėdą. Sutrūniję, pa juodavę odos gabalėliai sudedami į popirus dėžutes ir nešami į Betlejų, kur radėjai juos parodo da siričui Khali Iskander Shabin, kuris yra savotišku tarpininku tarp beduinų radėjų ir Archeologinio muzėjaus Jeruzalėje.

Šiuo metu tame muzėjuje dirba labai gausus štabas mokslininkų, priklausančių įvairioms tautybėms bei tikyboms. Jų tarpe daug Romos Katalikų kunigų. Didžiulėje, šviesioje salėje vykdomas labai kruopštus darbas atskirų gabalėlių sudėjimo, priderinimo į vieną vienetą. Toliau seka tekstas, ar jo paskirų fragmentų dešifravimas. Visų pirma rasti odos gabalėliai yra rūpestingai nuvalomi, džiovinami, o po to išdėstomi po stiklu ant ilgų stalų. Kiekvienas gabalėlis gauna numerį ir sutartinį ženklą, kad palengvintų ritinių

atstatymą. Iki šiol tiek daug surinkta medžiagos, kad mokslininkų apskaičiavimu, mažiausiai penkiasdešimt metų užtruks kol visi tekstai bus moksliskai išnagrinėti ir apdirbti. Tačiau jau dabar žinoma, jog yra rasta Izajaus knyga, psalmės, komentarai prie Habakuko knygos ir mistiškas rašinys apie šviesos sūnų karą su tamsos sūnais.

Savaime suprantama, jog kiles klausimas, kokių gi būdu tos šventosios knygos atsirado nuošaliose Mirusiųjų jūros urvuose. Tą klausimą 1951 metais tyrinėjo speciali komisija, archeologų ekspedicija, kuri jau pasiekė savo patirtus duomenis. Paslaptingų pastatų griuvėsiai

Netoli nuo tų urvų yra griuvėsiai, kurie ilgą laiką buvo laikomi romėnų tvirtovės liekanomis. Arabai juos vadino Khirbet Quarar. Griuvėsiai tie kadaise buvo kompleksas pastatų iš tašyto akmens blokų, dengtu stogu iš palminių rastų, nendrių ir molio. Archeologai ten atrado didelę valgyklą, miegamuosius kambarius, virtuves, amatininkų dirbtuves, išvietes, du ritualinės paskirties maldybos baseinus ir sandėlius. Svarbiausiu radiniu vieno kambario salė, pavadinta „scriptorium“, kur perrašinėtojai paruošdavo šventųjų knygų nuorašus. Iki šiol ten yra išlikę akmeniniai stalai bei suolai, o visų pirma kelios rašalinės iš bronzos bei molio, kuriuose dar matėsi rašalo pėdsakai. Požemiškuose sandėliuose, tarp šiukšlių ir skeveldrų krūvos, rasti dar visiškai sveiki tokie pat cilindriniai molio indai, kokuose buvo išsaugoti rastieji šventųjų knygų ritiniai. Užtat negali būti jokios abejonės, jog rastų ritinių savininkais buvo tų pastatų gyventojai. Griuvėsiose rasta gana daug įvairių monetų, kurių seniausioji yra iš 125 metų prieš Kr. g., o jauniausioji iš 68 metų po Kr. g. Gaisro pėdsakai būdingi, jog apie pastaruosius metus smurtu ir staiga baigėsi tų paslaptingų pastatų egzistencija.

Archeologai priešo prie išvadų, jog ten buvo vienuolynas žydų sektos eseniečių, kurie pabėgo iš Jeruzalės, nuo ortodoksų persekiojimų. Archeologai pat savo hipotezę bazavo ne tik rasta ten pat daviniais, bet ir įvairių, ypač tų laikų, istorikų ir keliautojų raštais. Taip, pvz. romėnas Plinijus Senasis pasakoja, jog būdamas Palestinoje žiūrėjęs eseniečių vienuolyną prie Juodosios jūros. Greičiausiai tai ir bus tas pats, kurio griuvėsiai buvo atrasti Khirbet Quarar. Apie eseniečius taip pat rašo ir žydų istorikas Juozapas bei graikas Philo iš Aleksandrijos.

Iš jų pateiktų duomenų matome, kad eseniečių bendruomenė viešpatavo bendro gyvenimo santvarka. Kiekvieną dieną, saulei leidžiantis, tos sektos nariai apsirėdavo išieginiais darbužiais, baseine apsiplaudavo, o po to sėdavo bendrajam vakarienei, kurios metu jų vyresnysis laimino duoną bei vytatyboms bei tikyboms. Jų tarpe daug Romos Katalikų kunigų. Didžiulėje, šviesioje salėje vykdomas labai kruopštus darbas atskirų gabalėlių sudėjimo, priderinimo į vieną vienetą. Toliau seka tekstas, ar jo paskirų fragmentų dešifravimas. Visų pirma rasti odos gabalėliai yra rūpestingai nuvalomi, džiovinami, o po to išdėstomi po stiklu ant ilgų stalų. Kiekvienas gabalėlis gauna numerį ir sutartinį ženklą, kad palengvintų ritinių

To vienuolyno išgriovimas

Surasta griuvėsiose 68 metų po Kr. g. moneta paaiškina mums koks buvo to vienuolyno galas. Jeruzalėje tuo metu įvyko žydų sukilimas prieš romėnus. Sukilėliams numalšinti buvo išsiųstas garsusis X romėnų legionas, pagarsėjęs savo žiaurumais. Sudeginus šventyklą Jeruzalėje ir kraują numalšinus sukilimą, eseniečiai negalėjo nenumanyti, koks likimas laukia ir juos. Legionieriai plėšė visą kraštą ir palaipsniui artino si prie vienuolyno. Vienuoliai, neabejotinai, pirmiausiai susirūpino knygų apsaugojimu. Brangūs ritiniai, apsaugai nuo sunaikinimo sudėti į molinius indus, buvo paslėpti urvuose, su ta mintimi, jog kai praeis karo sukurys, galima būsia vėl juos susigabenti į vienuolyną. Tačiau legionieriai vienuolyną sudegino, o vienuolius, greičiausiai visus išžudė. Tokiu būdu, manoma, ir išliko iki mūsų laikų tie ritiniai. Louvro muzėjus nesenai gavo vieną tokį molinį indą, bei gabalą lininės drobės, kurią ritiniai, prieš sudegant juos į molinį indą, buvo suvyniojami.

Sensacingasai ritinys

Rastų rašinių tarpe savotišką sensaciją sudarė ritinis su rašiniu apie eseniečių ritualinius nuostatus, ištikiminius ir jų organizaciją bei tikėjimo pagrindus. Polemikos triukšmas, kuris kilo dėl to dokumento, dar ir šiandieną besitęsia, vadina mas „kova dėl ritinių“. Tuo reikalu buvo parašyta keliasdešimt knygų ir nesuskaitoma daugybė straipsnių. Kodėl gi tas senas, sutrūnijęs dokumentas iššaukė tokius ginčus, neretai išeinančius už mokslinio susidomėjimo ribų? Reikalas toks, kad eseniečiai daugeliu atžvalgų turi didelio panašumo į pirmyčių amžių krikščionis. Ir jie skelbė neturtą, artimo meilę bei išmaldos davimą. Jie irgi praktikavo krikštą bei bendras vakarienes, kada buvo laiminama duona ir vynas. Prieš eseniečiai rinkdavo sau dvylikos asmenų tarybą, kas yra labai panašu į dvylikos Kristaus mokiniių parinkimą. Bet didžiausia reišikacija sudarė tos ritinio vietos, kur tekstas primena Sv. Jono evangeliją.

Esama pagrindo daleisti, kad Sv. Jonas Krikštytojas buvo dykumoje netoli Khirbet Qumran ir priklausė prie eseniečių sektos. Kadangi Kristus buvo jo krikštytojas, buvo kiles klausimas dėl Kristaus ryšių su eseniečiais. Anglų mokslininkas Wilson daleidžia net, jog Kristus tikriausiai pasninkavo netoli

Poezija iš Lietuvos

O GREITAI.

O greitai, greitai žemė aisisbus,
Pažadins daigą žalią —
Iš miego, iš gilaus, prikels grabus,
Nušuos nuo dulkių kelią!

Ant saulės naują dieną pastatys.
Nuo kryžiaus grįžę vyrai,
Kad vėtros piktos ir šiaurys svety
Daimot nedraustų lyrai...

Didysis Rytas — tas kuris tekės, —
Visų, visų gaivinti,
Į širdį Tavo kūdikio išės
Šviesos ir laisvės mintį.

Apglėbsi dieną tu sparnais jausmų,
Kaip gubė nebylioji —
Nedegins liepsnos sielą — bus ramu,
Ramu, o mylimoji...

O greitai, greitai žemė atsibus,
Sugrįš nuo kryžiaus vyrai.
Nedegins sielą liepsnos. O dangus
Ramus bus mūsų lyra.

PRANOKI LAIKĄ

Pranoki laiką, sergantį džiova,
Numetęs žemės dulkių skarą.
Ir liekis verdančio tiesos lava.
Paskelbęs melui, tamsai karą!

Nors kvieslingų piktį veidai žaibus —
Ir kirviui skaldys Tavo valią —
Tu liki liūtyje tvirtos kalbos,
Kuri praskins teisybei kelią.

Nelūžk, audroj — nes Tu gyva ugnis,
Tavy tėvų dvasia žėruoja.
Numesk, jiems pašaipos dygios usnis —
Lai staigia ir pykčiu kraujuoja...

Geista žydrynė toly suvėpė —
Kamų audra ištis Tau ranką,
O aidas lyros nemarios kūdės, —
Kad Tau jėgų kovot užtenka.

Tat gausk, trimtiais savo tolimais —
Sudegink, lavoj vakardieną!
Kad diemėdis su rūtom ir linais
Praaugtų aklą melo sieną.

Khirbet Qumran, kaip tik galėtumėte iš tų uolų, kur buvo rasti tie ritiniai.

Eseniečiai tikėjo į mesijo atėjimą, į atėjimą Teisingojo Mokytojo, kuris turėjęs įvesti naują santvarką žemėje.

Savaime suprantama, jog šian dieną dar sunku pasakyti, kiek tos medžiagos visuma leis pasidaryti aiškias ir neabejotinas išvadas, kurios galima bus paremti tą ar kitą papildymą Švenčiausio ar esamo teksto pilnesnį paaiškinimą. Bet apgraibomis jau galima pasakyti, jog

išskyrus augščiau suminėtas faktus, ritiniai, didesnių sensacijų nepateikia. Užtat daug esama naujų smulkmenų. Genezės knygoje randame apie tai, kaip Abrahomas atidavęs savo žmoną faraonui, pristatydamas ją kaip seserį. Biblija ją apibūdina tik keliais žodžiais, sakydama, kad tai buvo graži moteris. Viena kaip tik jau išsifruotų ritinių rasta poema apie josios grožį, savo stiliumi panaši į Giesmių giesmę ir patvirtanti patį faktą. Taip, Biblijos keliai darosi vis labiau ryškūs, gyvi.

Jurgis Daugvila audžia kilimą Motina Sopulingoji
Šio kilimo sukūrimas pareikalavo 200 darbo valandų; jis vertinamas \$400. Apie tą kilimą ir jo autorių plačiai rašė Chicago Daily Tribune.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Kultūros premija pasirta Lietuvių enciklopedijai. Jury komisija 1958 m. kultūros premijai skirti, rugpj. 10 d. susirinkusi Jaunimo centro rūmuose, Chicagoje, paskyrė premiją Lietuvių enciklopedijai. Posėdyje dalyvavo visi 9 komisijos nariai: pirm. prof. St. Kolupaila, sekr. inž. G. J. Lazauskas, nariai: Pr. Čepėnas, dr. P. Jonikas, inž. J. Jurkūnas, dr. J. Kižys, dr. V. Sruogienė, dr. Vyt. Vardys ir D. Velička. Buvo gauta 18 pasiūlymų. Komisija sprendė vertindama pagal šiuos svarbesnius kriterijus: 1) Kiek siūlomasis prisideda prie efektyvaus lietuviybės išlaikymo, 2) Kokį teikia naują įnašą į lietuviškąją kultūrą užsienyje, 3) Kiek padeda efektyviai perduoti lietuviškosios kultūros ir gyvenimo stiliaus tradicijas jaunošioms užsienio lietuvių kartoms. Penktuoju balsavimu, 7 balsais (dviem susilaikant), Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos duotą \$1,000 premiją paskyrė lietuvių enciklopedijos redakciniam kolektyvui. Kultūros fondas redakcinio kolektyvo vadovui dr. J. Girmius panešė ir pakvietė į PLB seimą atvykti premijos atsiimti.

Ohio Lietuvių Gydytojų draugija rodo daug kultūrinės iniciatyvos. Pernai metais ji paskyrė \$1,000 dramoms premijai, o šiais metais — kultūros premijai, ir pasisakė, kad kultūros reikalui ir ateityje bus dosnūs.

• Elena Kuprevičiūtė apsigyveno Columbus, Ohio. Įžymioji mūsų smuikininkė-virtuozė Elena Kuprevičiūtė, su šeima, vyru dr. Md. Valiu Bergu ir pusant metų sūneliu Mykolu Sauliu, nesenai atvyko ir pastoviai apsigyveno 1818 Mildens Street, Columbus, Ohio. Prieš tai dr. Valius ir Elena Kuprevičiai porą metų gyveno North Carolin, kame dr. V. Bergas viena-ma USA marinių dalinių atliko karinę tarnybą gydytoju. Apsigyvenę Ohio valstijos ribose dr. V. Bergas dirba Columbus Medical Center gydytojų sambūry.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė prieš trejus metus yra atvykusi iš Pietų Amerikos, Argentinos sostinės Buenos Aires. Į Pietų Ameriką nuvyko iš Vakarų Vokietijos, kame anksčiau atvykęs gyveno brolis, pianistas Andrius Kuprevičius. Įžymioji mūsų smuikio ir fortepiono virtuozai Pietų Amerikos kraštuose turėjo daug koncertų. Elena Kuprevičiūtė kelis kartus su koncertais lankėsi Europos kraštuose, taip pat koncertavo ir Šiaurės Amerikos žemyne. Pastoviai apsigyvenusi Columbus, kaip patyrėme, Elena Kuprevičiūtė numato grįžti prie savo smuiko meno, nuo kurio buvo kiek nutolusi dėl nepastovaus gyvenimo bei šeimyninių rūpesčių.

Muzikų, Andriaus ir Elenos Kuprevičių, tėvai, Romualdas ir Marija Kuprevičiai šiuo metu dar tebegyvena Buenos Aires, Argentinoje. R. Kuprevičius yra dailininkas ir pragyvena iš įvairių taikomosios dailės darbų, o M. Kuprevičienė dirba kaip muzikos mokytoja. Andrius ir Elena Kuprevičiai daro žygius savo tėvus atsikviesti į Šiaurės Ameriką.

• Čiurlioniečiai amerikinės spaudos puslapčiuose. Vienas turuolis, gyvenęs Bratenhal miesto daly, didžiuliam parke prie Avino ežero kranto, surengė įspūdingą „Garden Festival at Qwin“ šventę. Tarpininkaujant Vincui Apaniui, kuris pasminėtoji turtuolį tarnauja daržininku, šventės programos išpildymui buvo pakviestas Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio ir Tautinių Šokių sam

būris Grandinė, vadovaujama Liūdo Sazio. Čiurlioniečių skambios dainos ir Grandinės grakštūs šokiai, gražiai išpildyti 2000 žmonių akivaizdoje, tarpe kurių buvo ir didžiosios amerikinės spaudos korespondentai bei fotografai, padarė stiprų įspūdį. Mūsų gražus kultūrinis pasirodymas šį kartą nepraejo tylo mis ir pro spaudos dėmesį: Cleveland Plain Dealer savaitinis iliustruotas leidinys Pictorial Magazine rugpjūčio 3 d. laidoje, per visą pirmą puslapį atspausdino spalvotą, dainuojančių čiurlioniečių ir šokančių Grandinės nuotrauką, o antrame pusl. to patio sumažintą nuotrauką ir trumpą straipsniuką apie Čiurlionio ansamblį bei jo veiklos praeitį.

Tos pačios šventės išpūdžių veikiamai dienraščiui Cleveland News net ryš korespondentai nesenai namuose aplankė Čiurlionio ansamblio meno vadovus, Alfonsą ir Oną Mikulskius, ir to dienraščio rugpjūčio 16 d. laidoje atspausdino apie juos bei ansamblį ilgoką straipsnį, pavadintą: Freedom — Loving Musician Guides Lithuan. Choir. Straipsnio aut. Sigris Arne nupa sakoja Čiurlionio Meno Ansamblio kūrėjams Vilniuje, jo sunkias dienas II Pasaulinio karo rusų ir vokiečių okupacijų metais, plačią veiklą tremty Vakarų Vokietijoje bei ansamblio dainos meno raidą Šiaurės Amerikos žemyne. Straipsnis papuoštas A. ir O. Mikulskių, su kanklėmis ant kelių, nuotrauka. Straipsnio gale paminėti ansamblio pirmūnai Mečys Aukštulis, Magdalena Mackelienė, Antanas Kavaliūnas ir Vytautas Raulinaitis, nūdien tebedainuoją ansamblio chore.

Apie Čiurlionio Meno ansamblių su nuotrauka įsidėjo straipsnį ir akademinis University Circle leidinys rugpjūčio mėnesio laidoje.

• Išleisti nauji kūrinių. Muzikos žinių numeris, kuris pasirodė šiomis dienomis, turėjo keletą muzikos kūrinių, kurie išleisti kaip žurnalo priedai:

1. PRELIUDIJĄ D-minor M. K. Čiurlionis. Smuikui su fortepionu pritaikė Vl. Jakubėnas.

Preludija M. K. Čiurlionio yra skirta fortepionui. Komp. Vladas Jakubėnas perdėjo ją smuikui ir fortepionui. Tas kūriny praturtina mūsų lietuvišką smuiko repertuarą.

2. TU, AZUOLE. Harmonizavo V. Klova. Išvystyta liaudies daina mišriam chorui. Parašyta nesudėtingoje harmonijoje su geru balsų vedimu. Mėgėjų chorams dainuotina žemesnėje tonacijoje.

3. SALTISIUS. Vyrų chorui, liaudies motyvų parašė Julius Gaidelis. Plačiai išvystyta liaudies daina įvairiose tonacijose. Atskiros tonacijos su tinkamomis moduliacijomis pridūda dainai įvairių spalvų.

4. LINELI RAUNO NE VIE-NA. Muzika J. Švedo. Žodžiai J. Marcinkevičiaus. Melodinga, lengvo stiliaus daina mišriam chorui, lengvai išpildoma. 10 ir 11 takte panaudotos paralelės kvintos atrodo charakterio išreiškimui nereikšmingos.

5. AUDZIAU, AUDZIAU... Liaudies daina moterų chorui. Harmonizavo A. Mikulskis. Lengva, melodinga, švelnaus charakterio daina, kurią chorai mėlai dainuos. (A. Skridulis)

• Br. Budriūnas tvarko savo ankstybesnius kūrinius, ruošdamas juos spaudai. Jo perradta turtuolį tarnauja daržininku, šventės programos išpildymui buvo pakviestas Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alfonso Mikulskio ir Tautinių Šokių sam

P. Cvirka - A. Margerio pusininkas

B. BABRAUSKAS, Cicerio, III.

Šiandieninėje Lietuvoje iš Petras tą veiklą, konstatavo: "Rašytojas Cvirka leidžiamų, įvairio formomis kartojamų raštų gausos skaitytojas gali pagalioti, jog tasai Cvirka tikrai kono Krėvei lygus, o gal net ir prašokęs šį. Juk ne kiekvienas rašytojas, sulaukęs jam skirtų amžiaus, privaro ligi 15 tomų, kaip tai padarė Cvirka, kuriam nebuvo lemta pasiekti nė 40 metų. Zemaite ir Sruoga pasitenkino šešiais tomiais, Lazdynų Pelėda ir Šatrijos Ragana išspaudė po septynis. Tik Vydūnas su Vaizgantu pajėgė parašyti net po keliasdešimt knygų. Betgi Vydūnas, be abejonės, tauriausias mūsų amžiaus rašytojas ne tik mūsų, o ir visų tautų rašytojų bei mastytojų tarpe, per 14 metų Sovietų valdymo Lietuvoje nesulaukęs nė vieno tomo. O ir Vaizganto, kuris bolševikiško komunizmo pasekėją lietuvių Kapsuką gana gražiai apraudojo, tarydamas, jog šis jau miręs, — dabartiniai Lietuvos komunistai terado galima išleisti vos tą dvitomį, apie Pragiedrulių, didžiausią ir įspūdingiausią veiklą, nė nemirkę. Vien jau tie pavyzdžiai puikiai parodo, kiek iš tikrųjų mūsų tarybininkams rūpi lietuvių rašytojų kultūrinis palikimas.

Kada gi Cvirka parašė tuos tomus? Gal tada, kai kompartija išvadavo jį iš nepriklausomybės ir, nušalinusi permažai patikimą Girą, pasodino jį į Lietuvos Rašytojų dr. jos priminko kėdę ir į šaukiančius Vailokaicho apartamentus? Deja, visa, ką reikšmingesnio Cvirka yra davęs, parašyta 1930-39 metais, o po tarybinio skėdžio toji pati plunksna gebėjo palietti vos tik skystos partinės sruobelės.

Ir nepriklausomais laikais Cvirka rašytojo darbas buvo ne tiek kūryba, kiek profesija. Žūbūt besistengdamas iš rašymo pragyventi, rašė kur pakliuvo ir kas pakliuvo: ir Amerikos lietuvių laikraščiuose, ir žydų Sekmadienyje, ir Paleckio Naujojo Žodžio leidiniuose, ne tik įvairiuose socialistų ir liaudininkų laikraščiuose, bet ir "fasistų" oficioje Lietuvos Aids. Visų pinigėlis buvo lygiai geras. Tai, žinoma, nėra rimta, bet nepasakytum, kad liūdina. Kur kas liūdnesni feikalai pasirodė, kai šis ne be gabumų jau nuolis, savų siužetų nebeįstėdamas, ėmė plagijuoti. Oficiozas apsižiūrėjęs, aišku, nustatė jo priimnėti plagijatus. Giliau patyrinėjęs, buvo rasta, jog ir tose knygose, dėl kurių Cvirka buvo pagarsintas (Saulėlydis Nykos valsčiuje, Meisteris ir jo sinūs), esama ne tik svetimų rašytojų įtakų, bet stačiai skolinij.

Frank Kruk romano gimtinė Chicagoje

Kai 1934 m. Sakalo buvo išleistas Cvirkos vardu dviejų tomų romanas Frank Kruk, daugelis galvojo, jog Cvirka, pats nebuvo Amerikoje, sumaniai gebėjo pasinaudoti Amerikos lietuvių laikraščiais. Net ir jo bičiulis K. Korsakas, vertindamas savo romaną P. Cvirka mokamai pasinaudojo Amerikos lietuvių spauda (Literatūra ir kritika).

Tadai Karolis Vairas, ilgus metus praleidęs Amerikoje, drįso suabejoti Cvirkos sumanymu: jis Literatūros Naujienose (1934 m. Nr. 9) pasipiktino "tokiu tendencingu aprašymu Amerikos lietuvių biznierių". Teisingai K. Vairas tvirtino: "Nemanau, kad amerikiečiai lietuviui galėtų būti dėkingi autorui už tą skaudžiai tendencingą ir neteisingą jų gyvenimo karikatūrą, tyčia iškreiptą taip, kad Krukas padaromas Amerikoje gyvenančių lietuvių ir jų patriotizmo simbolis. Perskačius knygą, prisipažinsim, nepasilikio sieloje pasitenkinimo, nepasilikio ir susirūpinimo, o tik kažkoks nemalonas, aitrus skonis".

Toliau Karolis Vairas įrodo, kad Cvirka visai nesiorientuoja, kada naudojami žodžiai "gadem", "sanavabič" ir kiti panašūs; Cvirka rašo apie mumsaičių ir butlegerius prieš Didįjį karą, o iš tikrųjų tie dalykai atsirado tik 1918 m.; Cvirka rašo apie kontorose barskančius skaitliukus, apie dviejų centų monetą ir daugybę panašių dalykų, kurių Amerikoje visiškai nėra. K. Vairas romane rado tokių nebūty dalykų net keliasdešimt ir padarė išvadą, jog Cvirka "nežinojo apie dalykus, apie kuriuos rašė".

Vadinas, jei neuvai Amerikoje, tai ir nerašyk apie ją, nes žinantieji tik pasijuoks. Tačiau kam mes dabar tuos senus dalykėlius knaisiojame? Lietuvoje šiuo metu pristatė akmeninių žalvarinių Cvirkių įvairiuose miestuose ir miesteliuose, o Kau ne įsteigta Cvirkos "memorialinis muzėjus", kurio direktorium likimas lėmė būti minėjamam K. Vairui, atseit aiškinti ekskursijoms to "didžiojo liaudies sūnaus" nepaprastą gyvenimą.

PULASKI COAL CO.

3025 W. 26th St.
Home of better fuels. Coal, coke, fuel oil. Stoker coal our specialty. For dependable deliveries anywhere call: BI 7-8200.

L & L HEATING

SALES AND SERVICE
New gas fired boilers and furnaces. Gas and oil conversions.

KEWANE BOILERS CENTURY FURNACES
1920 West 47th St.
Tel. CL 4-8840

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lithuanica Ave.
Pirmatome į visas kraituves ir restoranus, taip pat išsunciname į visus artimus miestus.
Tel. CL 4-6376

Frank Kruko istorija

K. Korsakas minėtame straipsnyje tvirtina jog P. Cvirka Frank Kruką "jo paties prisipažinimu, parašė labai greitai, beveik per porą trejetą mėnesių". O jis taip vikrai apsisuko dėl to, kad jam nebebuvo reikėjo pridėti. Mat, apie 1930 metus Algirdas Margeris, Amerikos lietuvių rašytojas, nusprendė ilgia savo apysaką į Lietuvą, norėdamas ją matyti išspausdintą Kultūroje, Trečiame Fronte ar kur kitur. Bet ta apysaka nebuvo išspausdinta, ir autorius jos rankraščio niekaip nepavyko atgauti. O kai 1934 m. pasirodė P. Cvirkos Frank Kruk, Algirdas Margeris skaito ir netiki, kad Cvirka būtų galėjęs taip pasielgti: juk ten sunaudota visa Margerio apysaka! Aišku, daug kas priduria,

kaikas perkompenuota, sumaišyta — štai dėl tų savarankiškų Cvirkos perdirbimų ir įvyvisapusiškai pažinčiai būtina iš kelti ir tuos rašytojo ypatumus, kurių Cvirkos muzėjaus lankytojai gali dar nežinoti.

Teisingas rašytojas tokiu atveju pusę garbės turėjo atiduoti tam, kurio jis pasidarė pusininku. Pusininkas žemė tik apdirba, o derliumi pasidalija pusiau su savininku. Bet, pastrodo, taip tėra tik kapitalistinėje santvarkoje. O komunistas pusininkas savininko nepripažįsta: nusavina ar, juridiskai kalbant, nacionalizuoja nuosavybę. Taigi Petras Cvirka bus buvęs pirmūnas: jis dar šešerius metus prieš "visasąjunginį" Lietuvos nacionalizavimą asmeniškai įvykdė pirmąjį nacionalizavimo aktą, nusavinęs savo plunksnos brolio Algirdo Margerio apysaką.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

STEIN TEXTILE BENDROVĖ YRA

pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas!

Gauta nauja siunta vilnonių anglų medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taip pat ir savam vartojimui.

Geriausios ANGLISKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jėdą tik \$4.50

60 celių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškoms kostumams tik \$1.89

48 celių užuolaidoms bei užlanguoms medžiagos vertės iki \$2.98, tikrai \$1.39

PRASOME ATLANKYTI MUS, IR PAGELBėti ATNESTI SUKAKTUVEs KIEKVIENAS KILIENTAS GAUS SUKAKTUVIŲ DOVANĄ!

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą inplams medžiagų ir nuotakoms "lace", satina, tafeta, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MONroe 6-8152. FREE PARKING. kitoje pusėje gatvės.

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS

Kuriose Kiekvienos Santaupos Yra Apraustos iki \$10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 Western Ave. Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 S. Paulina St., Chicago 9, Ill., Yards 7 0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 West 47th Street Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill. tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

• Rinktinės mintys — tokiu pavadinimu Juozo Prunskio sudarytas citatų, aforizmų rinkinys, jau baigtas spausdinti ir atiduotas į ryšką. Leidžia Lietuvių Dienos, Los Angeles miesto.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIAL, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždaryta

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 S. Kedzie Ave.

Pirma ligoninė pagal sustatimą. Dėl valandos skambinti telefonu. HEimlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p.p. kasdien. Išskyrus trečią, ir šeštą.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
Pritaiko akinius

6322 South Western Avenue
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadienis 10-11 val. Trečiadienis uždaryta. Kitu laiku sutarti. Ofiso telefonas PR 8-3229. Rez. tel. WAlbrook 6-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-to ir Damen Ave.
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadienis 10-11 val. Trečiadienis uždaryta. Kitu laiku sutarti. Ofiso tel. LAFayette 3-6048. Rez. WAlbrook 6-5048

Tel. ofiso HE 4-5848, rez. HE 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį. Sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758, rez. GR 6-5404

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-4; 6-8 v. v.; šešt. 2-4 v. p. p.

WA 5-9106 RA 6-1190

DR. JONAS G. BYLA
NERVŲ-SMEGENŲ LIGOS, CHIRURG.
104 S. Michigan Avenue.
Kamb. 615
Konsultacija tik susitarus

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
6317 South Western Ave.
Tel.: ofiso REpublic 7-4900 namų — GROvehill 6-8161

Valandos: kasdien 2-7 val. p. p., šešt. 1-5 val. p. p., trečiadienis uždaryta.

161 tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonėsite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų ilgai laukti.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Seštadienis nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienis pagal sutartį.

Ofiso tel. VIRginia 7-0036. Rezidencijos tel. BEverly 8-2244

Ofiso HE 4-1414 arba RE 7-9700. Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializybė: akuterija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Seštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-5838, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŲ GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

Telefonas GROvehill 6-1596

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE — PRITAIKO AKINIUS —
Valandos: 9-12 ir 3-9 v. v. pagal sustatimą. Išskyrus trečiądienį.

2422 W. Marquette Road
Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Treč. ir šešt. tik 10-12 val.

Tel. — REllance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)

3925 West 59th Street
Val: Pirmad., antr., ketvirt., ir penktad. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Treč. ir šešt. 2-4 val. vak.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St. Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiądienį.

Seštadienis 12 iki 4 popiet. Atostogos iki rugpjūčio 1 d. Ligos atveju kreiptis į Dr. Kauną.

Ofiso tel. LAFayette 3-3210, jei neatsiliepiate, šaukite KEdzia 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6-9 val. Trečiadienis tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. vak. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Treč. ir 11 val. ryto iki 1 v. p. p. šešt. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Office tel. RE 7-1166. Rez. tel. WAlbrook 3-5765

Tel. of. WA 5-7200. Res. GR 6-3319

DR. I. LABANAUSKAS
MOTERŲ LIGŲ IR AKUSERIJOS SPECIALISTAS
Ligoniai priimami pagal sustatimą. Medical Art Bldg.
5430 So. Kedzie Ave.

Res. tel. PR 4-4732

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st St. (71 ir Campbell Ave.)
Tel. HE 4-1202 arba RE 7-9700

Val: pirmadien., ketvirtad. ir šeštad. 1-4 popiet. Antradien. ir penkt. 5-8 v. v. Trečiadienis uždaryta.

Ofiso HE 4-1818 arba RE 7-9700. Rez. PR 6-8801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Seštadienis 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

Ofiso HE 4-1818 arba RE 7-9700. Rez. PR 6-8801

DR. JULIJA MONSTAVICIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofiso: 10748 South Michigan Ave.
Buto: 1853 W. 103 St., Beverly Hills
Val: kasdien nuo 8 v. v. iki 9 v. v. Vak. Seštadienis 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

Tel. ofiso — PULman 8-5946. Buto — BEverly 8-5946

Ofiso HEimlock 4-5815. Rez. HEimlock 4-5751

DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę. Pirmą pagal sustatimą.

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKSTYS
4258 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9. Seštad. 10-12. Treč. ir šešt. uždaryta. LAFayette 3-4969. Namų — CEdercrest 5-7786

Ofiso telefonas — Bisho 7-2525

DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL: kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekmd. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism, Spine, Nerve, Asthma and other Ailments.
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val: pirm. 8-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal sustatimą. Tel.: Ofiso: Gary 7-0765. 5-5628, Res. Ch-go Bisho 7-5832

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTOPEDES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę. Tel. REpublic 7-2290

VAL: Pirmad., antr., ketv. penktad. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4465 S. California Ave. VA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (treč. ir šešt. uždaryta. Šešt. 10 v. r. iki 2 p. p.)

SKELBKITĖS "DRAUGĖ"

P. SILEIKIS, O. P.
Orthopedas, Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. bandalai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadienis 9-12. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REllance 5-4410
Rezid. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Treč. ir šešt. pagal sutartį.

Ofiso tel. CLiffside 4-2896. Rez. tel. LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampas 47th ir S. Hermitage)
Val: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 val. vak. Seštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofiso 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, Kamb. 558)
Val: kasdien 12 iki 4 val.
Tel. CEntal 6-2294
5002 West 16th St., Cicero
Val: kasdien 5-8. Seštad. 1-3 val. Treč. ir šešt. 10-12. Kitu laiku ir treč. ir šešt. susitarus. Rezid. tel. HEimlock 4-7060

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofiso ir rez. 5100 S. Western Ave.
Tel. PROspect 8-1223 ar RE 3-5577
Ofiso val: Pirm. 8-10 v. v., Antr., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Seštad. 2-4 val. popiet. ir sulig susitarimu. Atostogos nuo rugpj. 22 iki rugs. 3 dienoms.
Reikalui esant kreiptis pas drs. Budrins ir dr. Val-Laboką.

Tel. ofiso RE 4-2123, rez. GR 6-6195

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val: pirm., antr., ketv. ir šešt. 5-9 val. vak. Seštad. 1-5. Seštad. 2-4. Trečiadienis uždaryta.

Telefonas GROvehill 6-2823

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializybė: AKUSERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
(69-to ir So. Maplewood Ave. kampas)
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Seštadienis nuo 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PROspect 6-9400. Rezid. PROspect 6-9400

DR. ONA VASKEVICIUS
(Vaskevicius)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Val: kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Sešt. 1-4 p. p. Trečiadienis ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VICTory 2-1581. Rez. PROspect 6-4250

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-to gatvės. Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Seštad. 1-4 val. popiet. Uždaryta trečiadienis

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
Val. nuo 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šešt. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR 6-6666
Rezid. 6600 S. Arcturian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p. 6-7 v. v.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius. Keičia Akis. Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 West 35th Street
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal sustatimą.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvina akių įtempimą, kuri yra priežastis galvos skaudėjimo bei avigimo ir skaudančių akių karščiui. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodomais mažiausiu trūkumais. Speciali atyda kreipiamasi į mokytojų vaikams.
4712 South Ashland Ave.
Tel. YArds 7-1573
Val. 10-30 iki 7 v. vak. Seštad. 10-30 iki 6 val. Sekmd. ir treč. uždaryta.

Plaučių vėžys ir rūkymas

Statistinė plaučių vėžio problematika

DR. V. LITERSKIS, Chicago, Ill.

Prieš 30 metų yra pastebėtas didelis plaučių vėžio dažnėjimas. Plaučių vėžio priklausomumas nuo rūkymo pradėtas kelti irgi prieš 30 metų. Surinkti plaučių vėžio priklausomumo nuo rūkymo duomenys pirmą kartą paskelbti 1950 metais. Dabar šiuo klausimu pasirodė ištisa masė mokslo darbų. Vokiečių Kovai prieš vėžį Centrinis komitetas patiekė statistinių duomenų santrauką.

Plaučių vėžio dažnėjimas yra bendras reiškinys visiemis kraštais. Bet tas dažnėjimas nėra vienodas. Didžiausias plaučių vėžio dažnėjimas yra pastebėtas Didžiosios Britanijos gyven-tojų tarpe. Mažiausią plitimą rodo Islandas. Žemą plaučių vėžio dažnumą turi Japonija. Plaučių vėžio dažnėjimas prieš I Pasaulinį karą nebuvo pastebėtas. Tada neturėta tobulos diagnostikos. Tarp Pasaulinių karų yra pastebėtas didelis plaučių vėžio dažnėjimo procesas. Susirgimai plaučių vėžiu dabar darosi vis dažnesni. Plaučių vėžio dažnėjimo pagrindas nėra diagnostikos tobulumas.

1. Plaučių vėžio dažnėjimas daugiausia paliečia vyrišką gimnį; tas dažnėjimas nėra išsiplešęs tarp moterų.

2. Plaučių vėžio dažnėjimas priklauso nuo žmogaus amžiaus.

3. Histologinės plaučių vėžio formos plinta nevienodai. Prieš plaučių vėžio dažnėjimo pradžią vyrai ir moterys nuo plaučių vėžio mirėdavo vienodu dažnumu. Po to vyrų mirtingumas nuo plaučių vėžio ėmė labai kilti. Dabar kiekvieno krašto vyrų mirtingumas nuo plaučių vėžio rodo, nors ir nevienodą, kilmą. Bet moterų mirtingumo nuo plaučių vėžio dažnėjimas beveik nesirodo. 9 kraštų tyrimų duomenys 1951 metais parodė: iš milijono gyventojų nuo plaučių vėžio mirė 34-26 moterys. Moterų mirtingumo nuo plaučių vėžio skaičiai kiekviena krašte nerodo didelio skirtumo. Tik Didžiosios Britanijos ir Suomijos moterų mirtingumas nuo plaučių vėžio yra žymiai didesnis (61 ir 104). Bet vyrų mirtingumas nuo plaučių vėžio kiekviena krašte yra žvelgiama didesnis kaip moterų. Tas mirtingumas tarp vyrų ir moterų skirtumas neturi pilno išaiškinimo. Yra nustatytas tik pats fenomenas.

Paskutiniaisiais dešimtmečiais kultūrinių žmonių amžius pasidarė ilgesnis. Dabar vyksta senesnio amžiaus žmonių dalies didėjimas. Bet plaučių vėžys yra senesnio amžiaus žmonių liga. Retai kada jis pasirodo prieš 35 žmogaus amžiaus metus. Žmonių amžiaus ilgėjimas didina plaučių vėžio dažnumą. Plaučių vėžio dažnėjimą įrodė Jungtinių Amerikos Valstijų, Didžiosios Britanijos, Danijos ir kitų kraštų vyrų tyrimas: paskutinių dešimtmečių vyrai rodo sumažėjusį atsparumą carinogeniniams veiksniams. Senesnių dešimtmečių gimimo vyrų atsparumas yra didesnis. Įvairių histologinių formų plaučių vėžio dažnėjimas nėra vienodas. Plaučių vėžys sutinkamas dviejų histologinių formų:

1. Epidermoidinis plaučių vėžys — plaučių epitelio tumorai.

2. Adenominis vėžys (adenoma, adenocarcinoma, alveoliarinė carcinoma) yra vidinių plaučių audinių vėžys.

Plaučių vėžio dažnėjimą daugiausia rodo pirmoji plaučių vėžio grupė: epidermoidinis vėžys. Tuo tarpu adenoma laikosi didesnio pastovumo: nėra pastebėtas dažnėjimas. Bet adenomos dažnumas tarp vyrų ir moterų nėra vienodas: pvz., 1955 metais 90% sirgusių plaučių vėžiu Norvegijos moterų turėjo adenomą. Vyrų adenoma apėmė tik 20% sirgusių plaučių vėžiu. Bet epidermoidinio plau-

Tyrimų duomenys

F. H. Mueller 1939 metais nustatė, kad tarp nerūkiočių plaučių vėžys yra retesnė liga. Šitas konstatavimas turi realų pagrindą. Plaučių vėžio dažnėjimas ir tabako vartojimo kilmą rodo tam tikrą paralelizmą: mažo vartojimo kraštai turi nedidelį plaučių vėžio dažnumą, didelį plaučių vėžio dažnumą rodo didelių rūkiočių kraštai. Cigaretės per paskutinius 60 metų išstūmė iš apyvartos žymią dalį pypkių ir cigarų. Cigaretė kraštai turi didelį plaučių vėžio dažnumą. Bet cigaretė vartojimas nėra griežtai paraleliškas bendram tabako vartojimui. Viskelis prieš cigaretę yra didesnis įtarimas kaip prieš pypkę ir cigarus.

R. Doll ir A. B. Hill, du angli mokslininkai, 1952 metais Anglijoje paskelbė plaučių vėžio sergančių pacientų tyrimo duomenis. Iširta 1357 pacientai. Tarp pacientų rasta: 0,5% nerūkiočių, 40,0% silpnų rūkiočių (1 iki 14 cigarečių per dieną), 59,5% didelių rūkiočių (15 ir daugiau cigarečių per dieną).

Plaučių vėžio pacientų tarpe yra didelis stiprių rūkiočių vyravimas.

Amerikos mokslininkų žodis

W. Haenszel ir M. B. Shimkin, Amerikos mokslininkai, 1956 metais paskelbė plaučių vėžio tyrimų išvadas:

1. Plaučių vėžio dažnumo kilmą įvairiuose kraštuose nevienodas. 2. Plaučių vėžio dažnumo kilmą paskutiniame dešimtmetyje labai didelis, pvz., 1945 metais iš milijono gyventojų Didžiosios Britanijoje plaučių vėžiu mirė 188 žmonės, o 1955 metais plaučių vėžys nuvarė į kapus 388 žmones. 3. Plaučių vėžio dažnumo kilmą dar nepasiekė maksimumo. Kilmą vyksta toliau. 4. Didelio cigarečių vartojimo kraštai turi didesnį plaučių vėžio dažnumą kaip mažo vartojimo kraštai.

5. Latentinis plaučių vėžio laikas yra 15-25 metai, arba vidutiniškai 20 metų. Vadinas, žmogui, kuris pastovų rūkymą pradeda 18-20 metų amžiaus, plaučių vėžys gali pasirodyti 35-40 amžiaus metais. Vyrų, kurie 15-25 metų prieš mirtį pameta rūkymą, plaučių vėžio susirgimas netaip dažnai kaip rūkiočiai iki grabo lentos. Bet tarp šitokių plaučių vėžys vis dėlto yra dažnesnis kaip tarp nerūkiočių. Vyrų, kurie sulaukė 40 metų amžiaus metė rūkymą, turi 50% mažesnį plaučių vėžio dažnumą, kaip amžini rūkiočiai. 6. Nerūkiantys vyrai ir nerūkiančios moterys prie tų pačių gyvenimo sąlygų turi vienodą plaučių vėžio dažnumą. Plaučių vėžio dažnumas ir cigarečių skaičius rodo vienodą paralelizmą vyrų ir moterų. Prie vienodo tabako kiekio cigarečių rūkiočiai turi didesnį plaučių vėžio dažnumą kaip pypkių ir cigarų rūkiočiai. Didelį pypkių ir cigarų rūkiočių plaučių vėžio atžvilgiu priylgsta silpniems ir vidutiniams cigarečių rūkiočiams. 7. Rūkymas yra tikra plaučių vėžio gavimo priežastis. 8. Cigaretė filtrų reikšmė kolkas nėra nustatyta. Filtrų įvedimas į cigaretes yra naujos datos. Cigaretė filtrai nesudaro apsaugos nuo plaučių vėžio.

Kiti veiksniai

Po pastebėto plaučių vėžio dažnėjimo iškilo kitų veiksnių, sukeliančių plaučių vėžį, klausimas.

Kubos sostinėje, Karaibų jūros pakrantėse, dar Kristupo Kolumbo lankytose vietose yra išaugusi ši daugelio lankoma senovės tvirtovė.

mas. Pirmiausia pasirodė, kad žmonės, kurių darbas nesurištas su viena vieta, kaip ūkininkai ir laukų darbininkai, turi reikiamai mažą plaučių vėžio dažnumą. Išimti sudaro daržininkai. Turbūt dėlto, kad daržai dažniausiai yra prie miestų. Miestų gyventojams plaučių vėžio pavojus yra didesnis kaip kaimų gyventojams. Šitas plaučių vėžio dažnumų skirtumas tarp miestų ir kaimų turi realų pagrindą. Miestų oras, kaip ir rūkymas, didina plaučių vėžio pavojų. Miestų ir kaimų oro poveikį plaučių vėžiui atsiirsti tyrė anglai P. Stock ir J. M. Campbell 1955 metais. Stock ir Campbell tyrimams pasirinkti dideli pramonės miestai Liverpool, be to, maišytą miestų ir kaimų sritį (Chester, Tattenhall, Wrexham) ir gryną kaimų sritį, kurioje nėra pramonės, Caernarvonshire-Anglesey. Maišytos miestų ir kaimų srities gyventojų plaučių vėžio dažnumas yra tarp didmiesčio ir grynų kaimų, vadinas, vidutinis.

Miesto nerūkiočių plaučių vėžio dažnumas yra 9,3, vadinas, beveik 10 kartų didesnis kaip kaimo. Toks yra miestų oro veikimas. Dideli miestų ir kaimų cigarečių rūkiočiai turi beveik tą patį plaučių vėžio dažnumą. Vadinas, miesto ir kaimo rūkiočių apsigimimo galimybės beveik vienodos. Vidutiniai kaimo rūkiočiai turi truputį didesnį plaučių vėžio dažnumą kaip nerūkiočiai. Didmiesčių oras prisideda prie plaučių vėžio sukelimo, vadinas, turi plaučių vėžį sukeliančių veiksnių. Miestų oro užteršimas yra atsakingas už plaučių vėžį.

Susirgimai plaučių vėžiu 100,000 gyv. Liverpool (pramonės sritis) ir kaimų sritį (Caernarvonshire ir Anglesey, be pramonės), atsižvelgiant į tabako vartojimą. Duomenys Stock ir Campbell.

Plaučių vėžys iš 100,000 1954 m.	Kaimas	Miestas	Santykis tarp kaimo ir miesto
Nerūkiočiai	14	131	1:9.4
Pypkiočiai	41	143	1:3.3
Silpnų cigarec. rūk.	87	297	1:3.4
Vidutin. cigarec. rūk.	183	287	1:1.5
Stiprūs cigarec. rūk.	363	394	1:1.3

Būkite tikri kad jūsų dovanų siuntiniai į Lietuvą, Latviją arba kur kitur į Sovietų Sąjungą.

YRA 100% APDRAUSTI

Kuomet siunčiate siuntinius būkite tikri, kad siunčiate per IGALOTĄ firmą ir reikalaukite draudimo įrodymo. Dėl savo gerovės prekiaukite su patikima bendrove, kuri veikia virš 25 metų. Mes didžiuojamės mandagiu personalu, atyžiu bei greitu patarnavimu.

Siuntiniai gauti paštu, tuojau aprūpinami ir saskaitos išsiunčiamos dvidešimtis keturių valandų laikotarpyje. Atvykite į bet kurį iš mūsų skyrių ir prašykite, kad Vedėjas jums parodytų patvirtintą draudimą — "insurance policy FROM DOOR TO DOOR".

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

WALNUT 5-3455

4102 Archer Ave.
Chicago 32, Ill.
Tel.: FRontier 6-6399

683 Hudson Ave.
Rochester, N. Y.
Tel. BAker 5-5923

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Av. & 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: UTah 1-0807

39 Raymond Plaza, West
Newark 3, N. J.
Tel. MItchell 2-5334

390 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel.: ANDrew 8-8764

6446 Michigan Ave.
Tel. TAshmoo 5-7560
Detroit 10, Mich.

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.: LYceum 5-0900

tarp kurių ir vokiečių, paigino nuorūkas popieriniu filtru. Dabar cigarečių filtrų technika labai išbulėjo: benzpireno absorbcija gana efektyvi. Benzpirenas sugeria anglies degesius. Anglis benzpireno atžvilgiu rodo didelį aktyvumą. Tuo aiškinamas mažas angliakasių plaučių vėžio dažnumas.

Pypkė ir cigaretės

Pypkių tabako dūmai turi irgi didelį aromatinių angliavandenių kiekį. Bet pypkėje tabakas dega prie žemesnės temperatūros, be to, ilgas dūmų kelias sudaro sąlygas degimo produktų kondensacijai ir nuosėdoms susidaryti, dėl to pypkių plaučių vėžio dažnumas nėra didelis. Tabako degimo temperatūra yra tarp 600 ir 800° C. Prie žemesnės degimo temperatūros benzpireno pasigamina mažesnis kiekis. Cigaretė popierio degimo temperatūra maždaug 900° C. Popierio deginimas išsiskiria su dūmais daug benzpireno. Benzpireno pasigaminimas dar priklauso nuo proceso spaudimo. Didelį benzpireno kiekį išmeta sprausminis degimas ir automobilijų motorai. Cigaretės, kurių degimo temperatūra yra žemesnė, su dūmais pagamina mažesnį benzpireno kiekį. Yra ir kitas kelias benzpireno pasigaminimą sumažinti: cigarečių tabakas ir popieriaus veikiamas amonijū druskomis. Geriausiai veikia amonijū sulfamatas. Tabakas, paveiktas amonijū sulfamatu, sudegęs išsiskiria 5 kartus mažesnį benzpireno kiekį.

Didelį benzpireno kiekį rodo cigarečių nuorūkos. Benzpireno kiekis nuorūkų yra du ir pusę karto didesnis kaip cigarečių. Amerika yra didžiausio cigarečių vartojimo kraštas. Bet plaučių vėžio dažnumas toli gražu nepriylgsta Anglijai, kuri šiuo atžvilgiu užima pirmą vietą, nors cigarečių vartojimas mažesnis kaip Amerikos. Tai aiškinama tuo, kad amerikiečiai numeta labai dideles nuorūkas, kurios taip turtingos benzpirenu. Vadinas, cigarečių naudojime amerikiečiai nerodo taupumo, kuriuo pasižymi anglai, ypač skotai. Viena anglų cigarečių firma ant kiekvienos cigaretės uždėjo dvigubos spalvos žiedą, kurio, cigaretę rūkant, negalima peržengti. Kitos firmos,

peratūra pypkėje yra maždaug 570° C, cigarų degimo temperatūra 560° C, tuo tarpu cigarečių dega prie 600-800° C. Augštesnė degimo temperatūra pagamina didesnį benzpireno kiekį.

Prie cancerogeninių medžiagų priklauso tam tikri arseno junginiai, kuriais yra turtingas Amerikos Virginia tabakas. Orienio tabakas arseno junginių beveik neturi. Amerikos cigarečių pramonė arseno junginius iš tabako dabar pašalina.

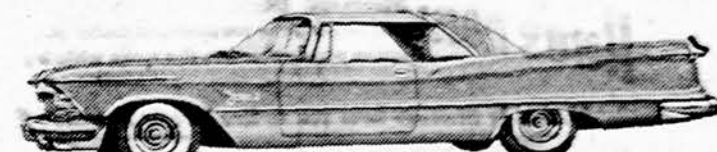
Miesto oras

Miesto oro užteršimas, kuris sukelia plaučių vėžį, dabar yra ištirtas. 1775 metais Pott nustatė, kad kaminkrečių Scroto (Nukeita 7 psl.)

MARIANAPOLY
Pas TT. Marijonus, Thompson, Connecticut
1958 m. rugsėjo mėn. 7-tą dieną
— rengiama —
JUBILĖJINĖ MARIJOS ŠILINĖS ŠVENTĖ
Paminėti 350 metų sukakčiai nuo šv. P. Marijos apsiareiškimo šiluvoje ir 100 metų Lurde
ŠVENTĖS TVARKA:
11 val. šv. Mišias celebruos J. E. Norwich Vyskupas Bernard J. Flanagan, D. D.
3 val. p. p. šv. Sakramento adoracija ir procesija
5 val. Akademija
Visi lietuviai maloniai kviečiami šioje šventėje dalyvauti.
RENGIMO KOMITETAS

VISIT
GROTTO SHRINE
Or national interest. Actually draws more people to Wood County than any other historical or natural attraction. • 6 miles north of Wisconsin Rapids; 12 miles west of Stevens Point on country trunk C.
Rev. P. J. WAGNER, Builder
RUDOLPH, WIS.

LAS LIETUVIŲ NAKTINIS KLUBAS CICEROJ
CLUB CICERO
1247 So. Cicero Ave. TO 3-9002
PENKTDIENI IR SEŠTADIENI ROCK & ROLL ORKESTRAS. ATSKIRAS SAMANO KAMBARYS
ZIGMAS SEFLERIS, sav.

\$500 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1958
Chrysler — Plymouth — Imperial
Daugybė gerų visų išdirbusių vartotų automobilių
Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
"U WILL LIKE US"
CHRYSLER — PLYMOUTH — IMPERIAL
SALES — SERVICE
4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois
Didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių įstaiga

Isigykite nuosavus namus, kuriuos mes statome gražioje apylinkėje. Atvažiuokite apžiūrėti juos — 5104, 5106 ir 5108 So. Tripp Ave. Apie sąlygas teiraukitės telefonu: CEdarcrest 3-1739.

BORCHERT IR JUSTICE
STATYBOS BENDROVĖ
11654 Longwood Drive, Chicago 43, Illinois
Statome namus visoje Čikagoje ir apylinkėse.
Turime ilgametį patyrimą.

Kultūros nuosmūkis ir muzikai

JUOZAS STROLIA, Philadelphia, Pa.

Tarytum varpo garsas suai-
dėjo 60-ties mokslo ir meno vy-
rų manifestas, skelbiant kovą
mūsų kultūriniam nuosmūkiui.
I tai spaudoje atsilies gausūs
balsai, įvairiai pasisakę tuo klau-
simu. Atrodo, kad visi sutinka,
kad mūsų kultūriname gyven-
ime yra kažkokia liga, tiksliai vi-
sų nuomonės skiriasi dėl šios
ligos diagnozės ir jos gydymo
būdų.

Manifestas pasirašytas įvai-
rių sričių kultūrininkų, tačiau
jį skaitant persiima mintis, kad
prie jo redagavimo darbo bene
daugiausia bus prisidėję geria-
mieji mūsų dailininkai, nes čia
ir rūgų gubos, ir iš atminties
atkurti tėvynės vaizdai ir tas
"tabu" kitų nuomonių apie
Picasso kūrybą ir pan. Kad dai-
lininkai yra individualistai ir
kartais vieni kitus apsišpiešia,
tai yra jų privatus reikalas. Pa-
šalinį skaitytoją kartais tik link
smai nutiekia, nes tai primena
laiką prieš 25-30 metų, kada ir
Lietuvos spaudoje galima būda-
vo rasti panašius dalykus, o juo-
kų laikraščiuose Kuntaplyje ir
Vapsvėje galima būdavo rasti
ne vieną aštrią satyrą ir kari-
katūrą, kur vienas dailininkas
kitą savo kolegą yra nuipėšęs
pasodintą į kaliosą ir pan.

Apskritai, mintis apie kultūri-
nį mūsų nuosmūkį nėra nauja.
1940 metais rusų satyrbinta
Lietuvos spauda taip pat trimi-
to, kad visose srityse esąs at-
silikimas, kad buržuazinė kul-
tūra neišvengiamai drąsiai su gy-
venimu, nusmukusi ir pan. Tuo-
jau buvo paskelbti poezijos ir
muzikos konkursai. Lankstesni
vyrai puolė kurti "pažangią"
poeziją, muziką. Ir mūsų lietu-
viškas žmogus tuomet sukūrė
poemas apie Staliną arba tokius
"perlius" kaip, pvz.,

Mes su Stalinu į saulę,
Mes su Stalinu kovon,
Tenedrista niekas pasaulį
Kelti koją Lietuvon.

Tai dainuok, šalie gimtoji,
Tat į darbą su daina.
Tegul žydi, tegu vuoja
Mūsų tarybų Lietuva! ir t. t.

Ši gabiliuką gerai prisimenu,
nes eilėraštis buvo išsiuntinėjamas
muzikams parašyti konkursui
muziką. Nuo to laiko daug kas
pakito: Stalinas išstipro saulė-
je, mūsų gimtoji šalis, vietoj
pragysti dainomis, pravirko kru-
vinomis ašaromis. Liko tik vie-
na to eilėraščio tiesa, tai ta,
kad ne tik visi mes, bet ir pats
čia mano pacituotos poezijos
konkurso laureatas, laimėjęs
auščiausia bolševikų premiją
ir dabar pasirašęs nuosmūkį
skelbiantį manifestą, nebeįdris-
ta kelti koją Lietuvon.

Nesimindamas spręsti ar čia
suminėti dalykai reiskia kultū-
ros pažangą, ar jos nuosmūkį
ir išsijungdamas nuo visko, kas
liečia kitas sritis, noriu sustoti
tik ties muzikų signatūrų gru-
pele, nes sunku įsivaizduoti, ku-
rie vėjai juos su muzikos instru-
mentais, smūkais ir batutomis
įpainiojo į Lietuvos rūgų gu-
bas ir į sąžinės konfliktą dėl
visai jiems nežinomo Picaso.

Tėplomanai ir diletantai...
Manifeste nurodyti ligos mik-
robai: tėplomanai ir diletantai,
bet kadangi nenustatyta nei
profesionalo, nei diletanto de-
finicijos, tai manifestas buvo la-
bai įvairiai suprastas. Tačiau iš
trečiojo punkto aiškėja kas yra
laikomas specialistu, ir kas —
diletantu. Ten sakoma: "negali-
ma patikėti mėgėjams, kaip ne-
patikime savo sveikatos tiems,
kurie neišmano medicinos". Iš
praktikos gi žinome, kad niekas
neturi teisės užsimti medicinos
praktika, — nors apie ją ir nu-
simanytų, — kas nėra baigęs
universiteto ir neturi daktaro
diplomo. Antraip jam būtų iškel-
ta baudžiamoji byla. Šiuo recep-
tu keliant besmunkančią muzi-
kos kultūrą apie muziką turė-
ti teisės rašyti tik muzikos ar-
ba filosofijos daktarai, o operos

Antanas Grisonas

I Argentiną, Buenos Aires, emi-
gravęs Lietuvos operos solistas,
su lietuvių statės sceninius vei-
kalus ir operetas; kartais dainuo-
ja per radiją. Parašė XXXII
Tarptautinio Eucharistinio kon-
greso Lietuvių sekcijos himną
mišriam chorui. Plačiau Lietuvių
muzikos vadyne.

lėtų pakeisti viso pasaulio vie-
šąją opiniją.

Kultūra ir autoreklama

Idomiausia manifesto vieta,
kur kalbama apie diletantų verž-
lumą, apie autoreklamos muge.
Tai labai sveikintina mintis, ku-
ri šiaip, jei ne šis manifestas,
gali likti nepastebima. Dabar
gi pabrėžiama, kad esama muzi-
kos, nors vis dar neiš-
brendančių iš restoraninės mu-
zikos balos, bet su autorekla-
ma pasiekusių augstas viršūkalnes.

Ar tai yra mūsų muzikos pa-
žanga, ar jos nuosmūkis, ar pa-
galliau autoreklamos muge, apie
tai galėtų tarti savo žodį ne tik
muzikai manifesto signatarai,
bet ir kantrūs mūsų skaity-
tojas, nes ir jis nemažiau nusit-
mano, kaip atrodo kultūra ir
kaip — autoreklamos muge. Ta-
čiau čia mažytė pastaba: jei kas
manytų, kad kalbėdamas apie
autoreklamos muge aš laikau
savo žiūronus nuteiktus į mani-
festo nepasirašiusius "diletan-
tus" prof. Banaitį, Jakubėną,
Kačinską, Žilėvičių, tai skau-
džiai apsiriktų, nes autorekla-
mos specialistų galima rasti
taip pat muzikų-signatūrų tar-
pe.

Jo vardu krikščio gatvės,
bet neišleido kūrinį

Manifeste sakoma, kad lais-
vojoj tėvynėje mūsų kultūra bu-
vusi pažengusi, o čia smunkan-
ti. Žinoma, per 22 metus ir mu-
zikos kultūra paauogo, bet ne
tik, kiek kitose srityse. Mūsų
tauta savo prigimtyje turėjo
sveikus muzikinius pradus, bet
jų išugdyti buvo skiriami vos
trupiniai. Tautos muzikinio kul-
tūrinimo sąskaiton augo tik o-
pera, kuri beveik nebuvo nei
lietuviška, nei turėjo kurios
nors didesnės reikšmės visam
kraštui. O štai, Čiurlionis buvo
sukūręs per 240 muzikos kū-
rinį, bet ar daug kas juos gir-
dėjo per koncertus? Jo vardu
sugebėta pakrikstyti tvoras, gat-
ves, namus ir žmonių grupes,
bet per 22 metus nesugebėta
išleisti jo kūrinį. Teišleista ke-
letas menkesniųjų piano muzi-
kos ir dainų sąsiuvinų. Atro-

do, kad bijota viešumai parody-
ti daug pažangus Čiurlionio
kūrybą. Šiandien tenka susitai-
kinti su tikrove, kad 90 dar nie-
kur negirdėtų Čiurlionio muzi-
kos kūrinių planui šiemet iš-
leido dabartinė Lietuva, rusai
išleido jo simfoninę poemą Miš-
kas.

Laimėjimai tremty

Šis kraštas nėra mūsų tėvy-
nė, mes čia neturime savų mi-
nisterijų, savų simfonijos or-
kestrų, nei gaidų leidyklų, bet
čia radome muzikos mecenatų,
kurių tėvynėje nebuvo. Čia iš-
leista stambi J. Žilėvičiaus Vy-
tauto Didžiojo kantata, žymus
mecenatas kun. Juras išleido
kapitalinį Banačio 100 dainų
rinkinį, St. Biežis — kitas jo
dainas, čia išleistas J. Žilėvi-
čiaus ir J. Kačinskio mišios. Čia
įsteigtas lietuvių muzikologijos
archyvas ir leidžiamas labai pla-
tus viso pasaulio lietuvių muzi-
kų vardynas. Iš spaudos žino-
me, kad žymieji mūsų kompozi-
toriai čia baigia kurti jau po
kelintą simfoniją, čia sukurta
stambių kantatų ir kitų kūrinių
didesnėmis formomis. Čia yra
paskelbta daugiau dainų ir gies-
mių muzikos konkursų ir nema-
žiau išleista dainų kaip kad Lie-
tuvos, čia komp. V. Banaitis
parašė operą Juratę ir Kastytę
ir t. t. ir t. t. Ar viską tai reikia
apšaukti kultūros nuosmūkiu?

Iš jaunųjų čia vis atsiranda
būreliai naujų muzikų, kurie su-
entuziazmu tęsia senosios mu-
zikos tradicijas, nei kiek
nenušileidami senųjų pasiek-
tų meniniam lygiui. Kaikurie
jaunųjų dainininkų vardai pa-

tenka jau ir į tarptautinį foru-
mą, ko nebeįstengė padaryti
senieji. Ar gi tai yra mūsų mu-
zikos kultūros nuosmūkis?

Kad muzikai profesionalai mo-
ka darniai dirbti darbą su di-
letantais tai parodė surengtoji
Amerikos ir Kanados lietuvių
dainų šventė, šokių festivalis ir
pastatymas dviejų operų Rigo-
letto ir Fausto. Tiesa, šiuos pa-
siryžėlius darbus yra įvykdę
kiti žmonės, nebe tie, ką Lietu-
voje, bet ar gi dėl to viską tai
reikėtų apšaukti muzikos kultū-
ros nuosmūkiu? Juk ir aukš-
niai pinigai, sudilė, užleidžia vie-
tą naujiesiems, kaikada net ir po-
pieriinams, bet turintiems ne-
menkesnę vertę.

Kritika

Kritika? Ar buvo Lietuvoje
objektyvi kritika? Hm, kartais.
Juk ir Lietuvos operoje kaikas
dainavo vyro, o kai kas — tē-
velio balsu, o buvo ir kitokių
"muzikos" triukų, bet ar kriti-
ka ką nors apie tai rašė? Rim-
tesnieji muzikai buvo pradėję
rašyti, bet, kiek girdėti, gavę
grasinių "sustojo. Taigi, mu-
zikos kritika tėvynėje buvo daž-
niausiai priklausoma ir... žemiau
kritikos. Ar ji galėjo staiga čia
Amerikoje iškilti? Vargiai. Tie-
sa, augsto lygio pianistui, kaip
pvz., Kuprevičius, arba po tris
Mozarto arba Bacho sonatas pa-
eiliui pasmuikuojančiam Vosy-
liūnui yra nemielia skaityti re-
cenzijas, kuriose nieko nesako-
ma apie jų meną. Bet juk Beet-
hovenas apie kritiką yra pasa-
kęs: "Dėl savęs, kaip meninin-
ko, turiu pasakyti, kad nieka-
dos niekas nėra girdėjęs, kad
nors sykį būčiau kreipęs savo

dėmesį į tai, kas ką galėjo apie
mane parašyti. Pugalvių ple-
palai nepadarys nė vieno žmo-
gaus nemirtingo ir neatms ne-
mirtingumo tiems, kuriems Apo-
lonas ji yra skyręs".

Amerika — ne diktatūros ša-
lis ir spauda atvira visiems. Jei
apie valstybės prezidento dar-
bus galima ir vienaip, ir kitaip
rašyti, tai kodėl turi būti cenzū-
ruojama lietuviškos muzikos sri-
tis? O antra vertus, bėris, už-
simojęs nubėgti kurį nors kelią,
jį nubėga, nežiūrint, kad spar-
vos ir gyliai jį kandžioja. Tat
ko gi ta grupelė muzikų išsigan-
do vabzdžių ir, atsiskyrusi nuo

savo tėvų ir šeimos, nubėgo pas
svetimas rūgų gubas, kur pil-
tomasi ispaniškais dažais ir ē-
mė šaukti, kad muzikos kultū-
ra smunka, kad dangus griū-
va? Argi jis griūva?

**STATYBAI
PRISTATOM
IR NAMŲ
PATAISYMU
Visokių rūšių
MEDŽIAGĄ**

**CARR MOODY
LUMBER CO.**
STASYS LITVINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
3016 W. 42nd St., Chicago 32, Ill.
Apmokymą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vakaro.
Seštadieniais iki 3 val. popiet

MOVING
Naujas specialus didelis
sunkvežimis su pilna ap-
drauda. Pigus ir sąžiningas
patarnavimas.
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl., Chicago.
Ill. WAlbrook 5-8063

Lietuvių Prekybos Namai

SUTAUPYSITE 30-60%

**Prekės be brokų bei sugadinimų. Naujausių stilių.
Klientų sąskaitos neparduodamos finansų kompani-
joms. Išmokėjimai iki 3 metų.**

**SIUO METU DIDŽIULIS PASIRINKIMAS KILIMŲ, SOFŲ,
TELEVIZIJŲ, SALDYTUVŲ, VIRTUVĖMS STALŲ, VALGO-
MOJO KAMBARIO BALDŲ — NAUJAUSIŲ STILIŲ.**

- Už \$69 parduodami Formica virtuvės stalai pas mus **\$39.00**
- Už \$49 parduod. stiklo durim knygų spintos pas mus **\$29.00**
- Už \$69 siūlomi 9x12 kilimai, įvairių spalvų, tik **\$49.00**
- Už \$49 parduodami rašomieji stalai pas mus tik **\$29.00**
- Už \$200 pard. saldytuvai. Frigidaire. Gen. EL. **\$150.00**
- Už \$100 siūlomi virinimi parcelano pečiai pas mus **\$69.00**
- Už \$200 parduodami miegamieji 3 dalių pas mus **\$149.00**
- Už \$200 televizijos pas mus tik **\$159.00**
- Už \$20 parduodami paveikslai, puikiai vaizdai, tik **\$9.95**
- Už \$150 siūlomos skalbimo mašinos pas mus tik **\$99.00**
- Už \$3 parduodamos sofų pagalvėlės pas mus tik **99c**
- Po \$60 parduodami dulkių siurbiai pas mus tik **\$39.00**

Lietuvių Prekybos Namų apyvarta kasdien didėja, nes mūsų
klientai patenkinti mūsų prekyba ir pataria savo draugams.
Mūsų modernio stiliaus prekės puošia gražiausius lietuvių namus
ir sudaro garbę jų savininkams.

NE VĖLTUI ŠIMTAI KARTOJA: KAS TIK TURI GERĄ
SKONĮ, VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ

FURNITURE CENTER, INC.
Lietuvių Prekybos Namai — vedėjas — Justas Lieponis
TEL. — VICTORY 2-4226

ATIDARYTA
Pirm., Ketvirtad. 9—9:30
Kitom Dienom: 9—6:00
Rugpjūčio-August mėn. sekmadieniais uždaryta

ATVYKITE IR ISITIKINKITE MŪSŲ KAINOS MAŽESNES NEGU KITUR!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš
ritinio ir jums nukirps tiek kiek
yra reikalinga vienai eilutei arba
kelioms. Didžiausias pasirinkimas
visai šeimai, mažiems ir dideliems!

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems
pasiusime tokias medžiagas, kokių jie pageidaua C. O. D.

**DIDŽIAUSIAS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS URMO
PREKYBOS APYLINKĖJE**

• SILKAS • VILNONĖS VIETOS IR ANGLISKOS ME-
DŽIAGOS, • VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LAN-
GAMS UŽUOLAIŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.
Pirmadienį iki 7 val. vak.; šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.

HENRY S. Fraerman Tel. Webster 9-4187
215 WEST JACKSON AT WELLS

Mes **MIDLAND** PER 40 METŲ
mokame VISŲ LIETUVIŠKŲ
Augstą Savings and Loan KOLONIJŲ
Dividendą! Association SAUGIAUSIA IR
4038 ARCHER AVENUE, Tel. LA 3-6719 PELNINGIAUSIA
AUGUST SALDUKAS, Prezidentas TAUPYMO
BENDROVĖ

**1/2% PADIDINA
DIVIDENDĄ!**

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame
valstybės bonus. Taupytoms patarnavimai nemokamai.
Pradėkite tų patį atidarydami sąskaitą šiandien. Aprašyta iki \$10,000
Darbo valandos: pirmadieniais ir ketvirtiniais nuo 9 iki 5 val. vakaro;
antradienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 10 iki 5 val. vakaro.

Liet. krautuvė. Sav. broliai Gregoravičiai
Dažai, Alyva, Stiklas, Įrankiai, peiliai
namų reikmenys, vandentiekio įrenginiai
ir elektriniai reikmenys.
1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139
PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.

Stereo ir plokštelės

Naujas išradimas fonografams

INŽ. A. SEMENAS, Chicago, Ill.

Red. pastaba: Šiuo antruoju straipsniu tęsiame skaitytojų informavimą apie naują išradimą muzikos perteikimo srityje.

Ar stereo lygus Hi-Fi?

Ar stereo yra tas pats, kaip Hi-Fi? Ne visai! Kas liečia Hi-Fi, tai tikrumo stengiamasi praplešti ir išbalansuoti perduodamų virpesių spektrą su kiek galima mažesniais pašaliniais triukšmu ir iškraipymu. Hi-Fi duoda gerą garso kokybę, kuri gali būti panaudota ir stereo įrengimuose.

Yra įsivyravusi nuomonė, ypač gauta dėl klaidinančių skelbimų, kad kuo daugiau garsintuvų, tuo geresnis perdavimas, geresnis Hi-Fi. Tokia nuomonė yra labai klaidinga. Daug garsintuvų, jei jie nėra tinkamai suderinti, duos tik daugiau iškraipymų. Tik suderinta garsintuvų sistema, ne jų skaičius, duos gerą perdavimą. Paprastai Hi-Fi garsas turi pereiti per garsintuvą. Jei pavartoti du garsintuvai, tai garsas ateis per juos abu, kaip per dvi skyles sienoje su tuo pačiu efektu. Tačiau, kai naudojamas stereo perdavimas, tai kiekvienas garsin-

tuvų perduoda skirtingą dalį viso garso, taip, kad programa pasirodo visoje pilnumoje klausytojo kambaryje.

Tai nėra tas pats, kaip keletras garsintuvų, kur kiekvienas garsintuvas skirtas perduoti skirtingus virpesius, vienas, pvz. bosams, kitas — augštesiems tonams, dar kitas — virštoniams, kad gautųsi grynnesnis perdavimas. Kas liečia stereo, tai stereo yra garsas su trimis matavimais, su platumu ir gilumu ir bet kas, klausas abiem ausim, tai gali pripažinti. Stereo garsas reikalauja dviejų garso kanalų, kurie savarankiai turi visą virpesių juostą: bosus, augštus tonus, net virštonius.

Ar stereo reprodukcija būtų menka kokybė (low fidelity) ar augšto (high fidelity), tai vis tiek bus pripažinta, kaip stereo. Skirtumas tarp stereo ir paties geriausio Hi-Fi yra toks pat, kaip klausytis gero orkestro per atvirą langą arba sėdėti prieš patį orkestrą.

Stereo plokštelės

Sie metai užbaigia žymią dekadą fonografų srityje. Per dešimt metų ši sritis nepaprastai išbujojo. Maždaug prieš dešimt

Helikopteris kovoja su augalų ligomis

Esso Research and Engineering bendrovė drauge su Esso Standard Oil, S. A. išrado būdą, kaip iš helikopterio purškiant bananų galima nugalėti vadinamą sigatoka bananų ligą, sukeliama grybelių.

metų buvo įvestos naujos greičio — 33 ir 45 plokštelės, kurios publikos buvo labai įvertintos, nes naujas greitis davė daug geresnę garso kokybę plokštelėje. Dabar, išvyskare 1959 m., mes stovime vėl prieš kitą dekadą, kuri, atrodo, bus dar didesnė plokštelių srityje. Industrija vėl turi ką tai naujo pasiūlyti, ką tai revoliucinga. Stereo plokštelės yra taip skirtingos, kaip kad 33 greičio plokštelės buvo skirtingos nuo 78 greičio plokštelių ir, manoma, kad stereo bus pripažinta publikos kaip kad buvo 33 ir 45.

Mybės griežti turimas ilgo grojimo ir visas kitas plokšteles. Garso pilnumas bus dar geresnis, tik, aišku, tada negausime stereo efekto.

Tačiau tenka įspėti, kad stereo plokšteles griežti ant seno neperdirbtos, kad ir gero fonografo, negalima. Taip elgiantis, galima stereo plokšteles sugadinti ir po to gausime išdarytą garso. Mat, stereo galvutė turi adatos smaigalį tik 0,7 mil. (mil. — reiškia viena tūkstantinė colio dalis) storumo, o ilgo grojimo plokštelės naudoja 1 mil.

KRONIKA

• Lietuvių enciklopedijos XIV tomas jau pasiekė skaitytojus. Šį tomo redagavo dr. Juozas Girnius, tartinamas apie pusantro šimto skyrių redaktorių ir kitų bendradarbių. Šis tomas turi 544 puslapius. Pradedamas raide L ir baigiamas žodžiu Lietuva. Kaip visada — rūpestingai suredaguotas, iliustruotas. Tar-

Siųsk siuntinius!

Mes siunčiame sudarytus jūsų siuntinius, o jei jums ko pritrūks, jūs rasite pas mus ką dėti. Galime sudaryti jums ir pilnus siuntinius gan prieinamomis kainomis. Mes turime sutartį su Europos firmomis, per kurias siunčiame maistą, vaistus, įvairias medžiagas, odas ir avalynę. Taip pat akordeonus ir kitokius muzikos instrumentus, laikrodžius, siuvalas ir mezgamus mašinas ir dviračius.

AMERLIT SUPPLIES CO.

Gift Parcel Service
2221 WEST CERMAK RD.
Chicago 8, Ill. Tel. CL. 4-4273
Stasys Grubliauskas, Ved.

NEPAPRASTA NAUJIENA

tik už \$31.98
galite nusiginti siuntinį savo artimiesiems. Lietuvai ir kitas vietas už geležinės uždangos.

Tame siuntinyje yra medžiagos apsirangimui 3 asmenims. Vyrai: vilnonės medžiagos kostiumai ar paltai; moterai: 2 suknelės, viena vilnonės medžiagos ir kita medvilnės ir vilnai ar mergaitė apsirangimui medžiaga.

Medžiaga pasirenkate iš mūsų medžiagų sandėlio kokia jums patiks. Siuntinys yra pilnai apdarytas ir maitas apmokėtas. Siuntėjas jį gaus 6 savaitių laikotarpyje ir nieko jiems nereikės primokėti. Palatine Bargain Basement dabar duoda progos visiems pagelbėti savo artimiesiems už geležinės uždangos.

PALATINE BARGAIN BASEMENT

1263 NO. PAULINA IR
1286 Milwaukee Ave. (kampas)
Tel. Humboldt 6-3353

P. S. Prašome pranešti savo draugams ir pažįstamiems, kad jie pasinaudotų šiomis nepaprastomis lengvatomis, pasiūsty medžiagų siuntinius.

JUCUS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

svarbesnių straipsnių minimi: Labanoras, labdara, laidojimas, laikraštis, laisvė, laiviniškystė, Lastauskienė-Ivanauskytė, Latvija, Latvija, Lazdijai, lažas, ledas ir ledynas, lėktuvas, Leilūnai, lėlių teatras, lengvoji atletika, Lenkija, lenkinimas ir lenkėjimas Lietuvoje, Lermontov, Lėvuo, liaudies universitetas, Libanas, liberalizmas, lietus. Istoriniai klausimai daug rašo dr. Ivinskis, kurio žodis, kaip esančio arti pirmųjų šaltinių, itin vertingas. Įtraukta ir visa eilė jaunų bendradarbių, pamėgusių mokslinį darbą.

• Gausių šeimų motinų atstovės šiomis dienomis lankėsi pas J. E. vyskupą V. Brizgį. Jos plačiai nušvietė esamą padėtį šeimose ir didelį jų susiripinimą priešmokyklinių vaikų auklėjimo uždaviniais, kurių paties nevalioja nei aprėpti, nei tinkamai išspręsti. Esąs gyvas reikalas steigti Chicagoje atitinkamą auklėjimo įstaigą, kuri tarp kitko turėtų trejų metų vaikų. 1) Vaisams būtų duodama patikima globa bei auklėja; 2) Sunkiose modernio gyvenimo sąlygose šeimoms susilauktų reikalingos joms pagalbos, ypač religijos bei lietuviškos išlaikymo uždavinuose; 3) Būtų įgyvendinti J. E.-jos pageidavimai, jo pareikšti 1957 m. "Moteryje" — vaikų auklėjimo įstaigą padėtų sugrąžinti moterį ten, kur esan-

SAUGU!!!

Jūs būsite saugūs, atidavę iš daktaro gautą receptą išpildyti vaistinėi, kurios svarbiausia užduotis — išpildyti tiksliai receptus, kaip jie yra daktaro nurodyti. Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrasytų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

ISPILDOME IS LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEemlock 4-6050

Krautuvėje "MARGINAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausius liaudies meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galanteriją. Telefonas — PRospect 8-4585.

Chicago's švariausias ir moderniausias Pieniškų Daržas — B U C O P A R Z A S
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Illinois

SCHENK LUMBER CO.

Industrial Lumber for Every Purpose
Building Lumber of Every Description
MILLWORK A SPECIALTY
6601 S. Central Ave. PO 7-1411

Atliekami įvairūs ELEKTROS PATAISYMAI VALYS

Skambinti LAfayette 3-9889, ir GRovehill 6-6440

ti jos vieta šeimoje, atseit į motinystės pasostę.

J. E. vyskupas V. Brizgys, jautriai išklauses motinų pasakymus, pilnai pritarė jų pareikštos mintims dėl auklėjimo įstaigos organizavimo ir pažadėjo teikti jų numatomiems žygiams visokeriopą galimą paramą.

• Ant. Rūkštelė ruošia viršelį Juozo Prunskio knygai "Meitai su Dievu". Knygą leidžia Immaculata leidykla Putname, Conn.

• Alg. Kurauskas piešia viršelį naujai M. Katiliškio knygai "Išėjusiems negrįžti". Knygą leidžia Terra.

• Bern. Brazdžionis grįždamas iš P. Liet. bendruomenės seimo rengiasi sustoti Chicagoje.

D E M E S I O !

Leonardo Eringio "Texaco Service Station" prie 67th ir Damen gatvių kampo — atliekami įvairūs automobilių taisymai.
Tel. GRovehill 6-9810

PUSMETINIS

IŠPARDAVIMAS

MES GAVOME DIDELĮ KIEKĮ RNKINIŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ UŽ LABAI MAŽAS KAINAS VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS

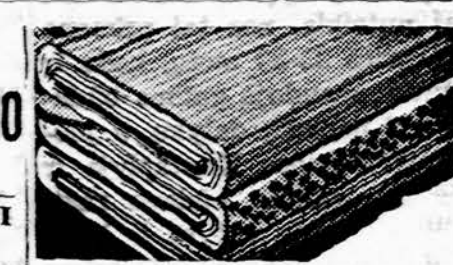
VYRISKAM KOSTIUMUI naujos mados medžiaga.

Vertės iki \$3.50
Specialiai yd. tik... \$2.00

VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė \$8.50

specialiai už jarda tik... \$4.50

VYRISKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina \$9.50, dabar už jarda tik... \$5.50

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą

SPAUSDINTO SILKO CREPE vertė \$2.50 už jarda ir aukščiau, specialiai už jarda tik... \$1.00

MCSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE COMPANY

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS už KIEKVIENĄ PIRKINĮ SEeley 3-8806
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

BŪKITE VISA ŠEIMA DRAUGE

...Šeimos grupinė nuotrauka jums patiks tiek pat, kiek jūs patinkate vienas kitam.

BŪKITE VISADA DRAUGE
Atvykite ar patelefonuokite dar šiandien laiko paskyrimo reikalu.

VICTOR STUDIO

VYTAUTAS GRIGAS
Fotografas

Vestuvines nuotraukas darome namie, bažnyčioje, vestuvėse ir studijoje.

2517 West 69th Street
Chicago 29, Ill.
Telef. REpublic 7-0040

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalingas agentas, arba brokeris, kad jis parpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei liks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

SUMAZINSITE SAU DARBA IR PAGERINSITE SAVO NAMUS

Įsidedami Juozo Spaičio aluminijaus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir steteliu sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūs namus stovėsite. Pasaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabių langus. Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)

JUOZAS SPAITIS

3259 So. Halsted St. Tel. Victory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždaryta.

SKOLINK IS

STANDARD

UŽ

ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ

TAUPLYK PAS

STANDARD

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas \$5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 v. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

MES NESAME PATENKINTI IKI JŲ NESATE PATENKINTI

Mes dėkome savo klientams už rimtą mūsų firmos ir jų patogių mes skelbiamų sekancius pagerinimus:

- 1) Mūsų įstaiga Newark bus atidara ir sekmadieniais nuo 9 iki 4 valandos.
- 2) Mes ruojan neatsidėjusius išsunkiam.
- 3) Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsunkiami tą pačią dieną.
- 4) Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
- 5) Mūsų maisto, audėklų ir vaistų NAUJI standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi ir remiantis mūsų klientų poreikiais.

ATEIKITE I

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1241 N. ASHLAND AVE., CHICAGO 22, ILL.
Tel. Humboldt 6-2818

312 MARKET STREET, NEWARK, N. J. Tel. Mitchell 2-2452

MŪSŲ SKYRIAI:

76 Second Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540
Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sekmi. iki 4 p. p.
832 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.
WAlnut 3-1747
Jums patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės gimtąja kalba.

11601 Jos Campau Av.
LOS ANGELES, CAL.
TOWnsend 8-0298

651 Albany Avenue
HARTFORD, CONN.
CHapel 7-5164

121 S. Vermont St.
LOS ANGELES, CAL.
DUnkirk 6-5550

1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.
Tel. Ingersol 7-6465.
Ingersol 7-7272.

Atidaras nuo 9 iki 6.
Sekst. ir sek. nuo 9-4 v.

Meno kultūros beįieškant

A. ROKSTELĖ, Chicago, Ill.

Mūsų kultūrinį, o ypač meno, gyvenimą perkatinėjant pravarvartu prisiminti dr. Juozo Girniaus Aiduose spausdintą straipsnį Beįieškant kelio mūsų tautinei kultūrai į pasaulį, kuriuo jis nagrinėja mūsų meno, mokslo vyrų norą patekti į pasaulio istoriją. Ten jis rašo: "...pasirodo, kiek giliai mūsų pasąmoninėse gėlmėse tūnota (ar vis dar tebet ma slaptos) savimi nepasitikėjimo. Kas iš tiesų žino savo vertę, tas nėra reikalingas kito įvertinimo savo vertei pagrįsti" (m. p. A. R.). Labai teisingai apspėjta. Vertybės iškyla be reklamos. Reklama reikalinga tik menkus dalykus siūlant.

Staptelėję ties lietuvių menu, pamatome dvejopą vertės sąsąją, dvejopai suprastą jo vertinimą ir devejopą eigą mūsų kultūriniam gyvenime. Iš vienos pusės moderniška, iš kitos pusės nuosaiki. Dėl to, visiškai "natūralaus", dvilipumo kaip kur modernistų (jokiu būdu ne visi), pradeda baimintis, kad jie lieka nepastebėti, neįvertinti, atstumti nuo savosios visuomenės ir t. t. Baiminamasi iki isteriško. Kame gi viso to priežastys?

Priežastį toli ieškoti nereikia. Esmė glūdi tame, kad turime eilę dailininkų, kurie iki šiol nepajuto savo vertės ir ieško būdų kad kiti jų vertę surastų ir kokių nors būdų išgarsintų.

Viso to pagrindinė klaida yra tame, kad pirm negu ieškoti garbės ar pripažinimo, besibaiminantieji turėtų atvirom akim eiti į savąją visuomenę, kultūriškai bendrauti su ja ir jai pačiai duoti laisvę vertybes vertinti. Kas iškyla savųjų tarpe — savo tautoje, dažniausiai iškyla ir svetimųjų tarpe. Galia, tu reiškinį nenorima suprasti. Vietoje to — girdime seną dainą — "auklėkim mūsų visuomenę". Ir kas gi tuo visuomenės auklėjimu užsiima? Ne kas kitas, o moderninio meno atstovai.

Modernistai ir visuomenė

Jau su Ars kolektyvo atsiradimu (1933) kilo konfliktas tarp mūsų modernistų ir visuomenės. Jau tada, kiekvienas abejojantis naujam menui, buvo apšaukiamas atsilikėliu nuo kultūros, nepribrendėliu. Šiandien vėl tą patį matome. Net spaudoje (žiūr. V. Vizgirda, Nuosmūko temomis. Draugas, 1958 m. rugp. 9 d.) nesivaržo propaguoti visuomenės auklėjimo. Nejaugi V. Vizgirda vis dar galvoja, kad mūsų visuomenė yra "molio Motiejus", gyvenimo alfabetai, dar atsilikę šimtą metų, nemačiusi meno galerijų, nemačiusi moderninio meno apraiškų. Nejaugi jis galvoja, kad mūsų visuomenėje nėra šviesos, nėra su augštesniais kultūriniais polėkais, su savarankišku galvėjimu, su savarankišku kultūrinio apraiškų vertinimu, su pilna laisve pasakyti kas yra gera ir kas bloga. Menas, kaip ir tikėjimas, turi laisvę apsisprendimo principus. Visuomenei negalima jo kalti, kaip vinies į sieną. Nereikia galvoti, kad mūsų visuomenė nemoka matyti vertybių, kad ji nemoka atskirti grūdų nuo pelių.

Naiviai skamba, kai V. Vizgirda rašo: "Ar neįtektų jau to, ką svetimieji yra pasakę apie daugelį, kad ir tų dailininkų, kurie pasirašė pareiškimą prieš nuosmūką". O kas gi tie svetimieji? Ar jie nėra svetimos visuomenės dalis? Ar jie protinę už mūsų visuomenę? Daugelis mūsų pririnktumėm svetimų nuomonių — net ir labai gerų; ar čia jau kyla pareiga mūsų visuomenei jomis, kaip evangelijai naudotis?

Mūsų visuomenė laukia kultūrinio bendradarbiavimo, o ne tempimo jos ant kurio nors svetimo kurlapio. Į visus prievartavimus visuomenė atsako pasyvumu — liaujasi lankiusi meno parodas. Toks nelemtas įvy-

kis buvo ir su Ars modernistais, kai jie jau po antros parodos (1934) išsiskirstė dėl visuomenės pasyvumo. Tą patį pasyvumą mes matome ir dabar. Tuo tarpu kitų dailininkų, kurie nesiveržia visuomenės "mokyti" ar "perauklėti", o su savo menu eina į visuomenę kultūriškai pabendrauti, menas randa šiltą ir gausią auditoriją.

Juozo Keliuocio žodis

Prie šių mano žodžių pravarvartu pridėti J. Keliuocio mintis, dėstytas N. Romuvoje 1939 m. gruodžio 3 d. individualistų (modernistų) parodos proga. Jis rašė: "Menas labai susmunka, ten kindamas tik siaurais ir izoliuotais svaissiojimais, versdamasis tik subjektyviais pergyvenimais. Tada jis, atitraukęs nuo visuomenės, svetimas žmonių gyvenimui, niekam neaktualus ir neįdomus. Bet jis atgis, kai nusileis prie žmonių džiaugsmų ir skausmų, kai įsijungs į jų vidų". Ir ten pat sako: "Menas yra tautos individualybės atspindėklis, tėvynės grožio manifestacija, tai tautos genijaus ekspresija". O kalbėdamas, kur me no nėra, pažymi, kad "jo nėra ten, kur technika yra nužudžiusi gyvybę, kur automatizmas ir mechanizmas yra pakeitęs gaivališkumą, kur abstraktiškumas yra išvysjęs betarpiškumą..."

Aš suprantu, skaityti šiandien šiuos J. Keliuocio išvedžiojimus abstraktistams, technika kaip augščiausią kūrybinį tikslą puoselėjantiems ar visuomenę auklėti pasinešusiems, nėra smagu. Šiandieninis abstraktizmas lietuvių mene yra tiesioginė priešingybė J. Keliuocio mintims. Šiuo atveju, tik, niekas nenustebytų jeigu V. Vizgirda ir J. Keliuotį priskirtų prie diletantų, taip, kaip einantį prieš abstraktizmą ir idealizuojantį tėvynės grožį. Čia jau ir aš, prisijungęs prie "diletantų", stočiau ginti J. Keliuocio, nežūrint, kad mūsų filosofija meno klausimais kažkur ir nesutampa.

Ar per "diletantų" pečius nebus pastebėtas "genijus"?

Turėdami galvoje dr. J. Girniaus ir J. Keliuocio mintis, galim pasakyti, kiek "įdomiai" skamba V. Vizgirdos šie išprotaivimai: "Žinoma, yra didelė problema pasakyti kas yra kompetetingas vertinti kūrybą ar daryti menininkų atranką". Ir ten pat rašo: "Ir spauda, jeigu jaučia pareigą auklėti visuomenę, turi ne tik pasisakyti, kokių menininkus įsijau vertina ir kokius ne, bet ir su akademiniu rimtumu savo teigimus pagrįsti". O kadangi toje pačioje spaudoje anot V. Vizgirdos, buvo išplūsti "...tie, kurie išdrįso pakelti prieš jį balsą, tie, kurių bendradarbiavimo įmai pasigenda...", tai supraskite, gerb. redaktoriai, — kvieskite bendradarbiauti tik tuos dailininkus, kurie po nuosmūkiu pasirašė. Per "juos" turėsite "išauklėti" visuomenę ir "jie" su "akademiniu" (!) rimtumu nustatys, kokius dailininkus vertinti, o kokių ne.

Stai, čia ir iškyla visas silpnosios žmogaus tragizmas. Tragizmas baimėje nepatekti į istoriją; tragizmas nepasitikėjime būti įvertintam; tragizmas beįieškime rasti sąlytį su savo visuomene. Jeigu nebūtų tragizmo, nebūtų "diletantų" medžioklės, nebūtų baimės, kad per "diletantų" pečius nebus pastebėtas "genijus".

Kiek buvo "diletantų" Lietuvių Dailės draugijos rengiamose parodose (Rimša, Žmuidzinavičius, Stabrauskas, Varnas, Staneika, Vienožinskis ir daug kitų) — atlikusių didelį kultūrinį darbą, gi atėjo dar didesnis "diletantas" — savamokslis (ir be manifesto) M. K. Ciurlionis — "nunešė" visus savo bendralaičius. Kodėl? Todėl, kad jis tikėjo į tai, ką kūrė ir žinojo kumitavimui visuomenė atsako pasyvumu — liaujasi lankiusi meno parodas. Toks nelemtas įvy-

ri būti mūsų meno pamatas, iš jo turi iškilti savotiškas lietuvių stilius, jis yra mūsų pasididžiavimas, nes tas gražumas, kurį turi savyje, yra grynas, savotiškas ir išimtinai lietuviškas", — jis į tai tikėjo. Tas jo tikėjimas spindi jo kūryboje. Gintetikiškas, o fikcija iškyla dirbtinai surašytuose manifestuose apie smūkelius, pasakas, dainas, kai visa kūryba sukerpama pagal Paryžiaus meno madą (se nū) arba pagal amerikiečių madingą bedaktišką ekspresiją (dabar), kur ne tik smūkeliai vietos nėra, bet ir "abstraktiškai" dainai. Kultūrinė fikcija yra ir ten, kai steigiami institutai be augšto mokslo vyrų, lygiai, kaip autoriteto fikcija yra titulavimasis profesoriais, to titulo neturint.

Jeigu šiandieną mūsų menas kiek ir šlubuoja, nenusiminkime, — "jis atgis, kai nusileis prie žmonių džiaugsmų ir skausmų, kai įsijungs į jų likimą ir į jų siekimus, kai ims auksuoti jų gyvenimu ir kai įsibraus į jų vidų". Jis atgis, kai ras sąlytį su visuomene, kai jis taps savu žmonių gyvenime, taps aktualiu ir įdomiu. Tada atkris memorandumų rašymai, parašų rinkimai ir visuomenės "auklėjimai".

Pastaba. Norėčiau atkreipti V. Vizgirdos, kaip vieno Ars steigėjų ir Liet. enciklopedijos dailės skyriaus redaktoriaus akį, kad Liet. enciklopedijoje data apie pirmąjį Ars parodą yra neteisinga. Turi būti 1933, o ne 1932 m. Korektūros klaidų vadinamasis pasitaiko, bet jomis vadovautis (kaltinant mane, būk pilna netikslumų) negerai. Padėka už mano "korektūros" klaidos — ne "plikoje...", o "nuogoje..." ištaisyta.

Rūkymas...

(Atkelta iš 3 psl.)

tum vėžys yra sukeliamas dūmtraukio suodžių. Tų suodžių tyrimas davė didelį kiekį 3.4 benzpireno. Suodžiai turi iš silpnėsios cancerogenų. Šitos medžiagos su oru patenka į plaučius. Bet prie plaučių vėžio dažnėjimo nedaug teprisideda: anglies vartojimas nuo šio šimtmečio pradžios beveik nepasikeitė. Dabar lieka nustatyti, ar degimo technikos pasikeitimai, kuris yra įvestas į pramonę, nepagamina didesnės benzpireno kiekio kaip senoji degimo technika. Didžiausią miesto oro carcinogenų dalį pagamina benzinas ir sprausminis degimas. Gana didelį benzpireno kiekį išmeta keleivinis automobilis. Vadinasi, automobilio degimo produktai sukelia vėžį. Kitas benzpireno šaltinis yra automobilio padangos. Natūralus kaučukas maišomas su tam tikromis medžiagomis ir vulkanizuojamas. Automobilio padangos prilaiko benzpireno ir kitų carcinogeniškų aromatinių angliavandenių. Benzolo ekstraktas iš gumos ant pelės odos išaukia vėžį. Iš automobilio padangų benzpirenas patenka į orą. Pagaliau gatvių derva ir asfaltas prisideda prie vėžio sukūlimo. Derva ir asfaltas turi carcinogeninių medžiagų.

Benzpirenas yra svarbiausias oro carcinogenas. Reikia pasakyti, benzpirenas ore rodo didelį pastovumą. Molekulė taip greit nesuirsta. Benzpireno kiekis ore yra oro užteršimo mastas. Kultūringų kraštų tyrimai

parodė, kad miestų oras benzpireno atžvilgiu yra žymiai turtingesnis kaip kaimų oras. Žiemos mėnesiai oras turi didesnį benzpireno kiekį kaip vasarą. Anglų tyrinėtojai nustatė: 100 kub. cm Liverpuolio oro turi 7,7 mg benzpireno. Kaimo ore raste tik 0,7 mg. Vadinasi, santykis miesto ir kaimo oro Benzpireno atžvilgiu 11:1. Tas santykis beveik sutampa su santykiu nerūkančių plaučių vėžio dažnumu (9,4:1) tame pačiame rajone. Kotin padarė šitokį apskaičiavimą: 500 cigarečių pagamina 4 mg benzpireno, 5000 cigarečių išskiria 40 mg. Vidutinis rūkietis per metus surūko 5000 cigarečių arba 14 cigarečių kasdieną. Žmogus kiekvienais metais įtraukia 7500 kub. m: oro, kuris turi vidutiniškai 450 mg benzpireno. Vadinasi, žmogus su oru į plaučius įtraukia žymiai didesnį benzpireno kiekį kaip didelis rūkietis su dūmais. Bet mūsų benzpireno tirštumas yra didesnis kaip oro. Darbininkai ir kita neturtingesnė gyventojų dalis turi didesnį plaučių vėžio dažnumą kaip turtingieji, nors turtingieji surūko daug cigarečių. Šitai reiškiniui kol kas nėra paaiškinimo.

Įvairių kraštų pramonės miestai ore turi beveik vienodą benzpireno tirštumą. Bet plaučių vėžio dažnumas nevienodas. Vadinasi, oras nėra pagrindinis plaučių vėžio sukūlimo veiksnys. Benzpireno tirštumas ore prieš 20 metų dar nebuvo nustatytas. Todėl palyginimui nėra duomenų. Arseno junginių tirštumas ore žiemą yra didesnis kaip vasarą. Žmogus per 70 metų įkvėpia 35 mg arseno. Vadinasi, ore arseno kiekis labai mažas. Tuo tarpu 100 cigarečių (Virginija) turi 0,5 mg arseno.

Reikia skirti profesinį plaučių vėžį. Asbesto darbininkai ir urano rūdos kalnakasiai turi didesnį plaučių vėžio dažnumą, kurio priežastimi yra darbo sąlygos. Po II Pasaulinio karo yra pastebėtas didesnis oro radioaktyvumas. Roentgeno spinduliai (X-Ray) sukelia pelių plaučių vėžį. Bet tas priklauso nuo pelių rūšies.

Plaučių vėžiui tirti pelė yra tinkamiausias gyvulys. Bet ne visos pelių rūšys gauna plaučių vėžį. Žiurkės, jūrų kiaulės (Gvinėjos kiaulės), triušiai retai apserga plaučių vėžiu. Esenbergas cigarečių dūmais sukelė plaučių vėžį 91% pelių. Ta bako dūmai pelėms yra cancerogeniški. Amerikietis Shimkinas jų pačių rezultatų pasiekė chemikalais metylocholanthrenu ir dibenzanthracenu. Pelių plaučių vėžys nėra epidermoidiniai tumorai, bet adenoma ir adenocarcinoma.

Pelių tyrimo išvados galima pritaikyti žmogui. Tik dalis žmonių rūkietis apserga plaučių vėžiu. Be kitų to priežastimi gali būti žmonių genotipas. Pelių atsparumas prieš cancerogeninius veiksnius be abejo priklauso nuo pelių genotipo. Žmonių jautrumas cancerogeniniams veiksniams nėra vienodas. Nėra dvie-

jų visai vienodų žmonių. Tik dvynukai, išsivystę iš vieno kiaušinio, sudaro tą patį genotipą. Todėl plaučių vėžio veikimas kiekvienam žmogui yra skirtingas.

Sunku atsakyti į klausimą, ko dėl tas pats veiksnys cancerogenas žmogui sukelia epidermoidinius plaučių tumorus, o pelei adenomą. Tas turbūt priklauso nuo žmogaus ir pelės plaučių audinių nevienodumo.

Plaučių tumorų tyrimas, vadinasi, tyrimas plaučių vėžio dažnėjimo priežasčių įvairiuose kraštuose dar nesiekia nė 10 metų. Tuo tarpu dar nėra išvardiję be prieikaštų. Daug klausimų išaiškinta. Anglijos ir Amerikos Kovai prieš Vėžį draugijos daugiausia tiria tabako poveikį plaučių vėžiui. Prie plaučių vėžio prisideda ir "pasyvia rūkymas": tai yra kvėpavimas priurktytu oru. "Pasyviam rūkietui" daugiau žalos daro pypkės ir cigarų dūmai. Cigarečių dūmu kenksmingumas yra mažesnis. Vadinasi, nerūkietis turi pagrindo kelti balsą prieš rūkietis, kurie dūmais užteršia kambario orą.

Dar daug klausimų, kurie lie-

CORCORAN FUNERAL HOME
Serving all Chicago
Ample parking facilities
Air conditioned chapels
6150 N. Cicero, Chicago 46, Ill.
PEnsacola 6-3833

Budriko rakandų krautuvė

užlaiko didelį pasirinkimą gerų rakandų ir pigių ir brangių.

Pas Budriką kainos yra žemesnės kaip kitur.

Televizijos, šaldytuvai, skalbiamos mašinos, dulkių valytuvai, siuvamos mašinos, pečiai virimui ir apšildymui.

LENGVI ISMOKEJIMAI

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 S. Halsted St.

Dėl sutaisymo TV patefonuokite CALumet 5-7257

Krautuvė atdara 6 dienas savaitėje. Pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9:30 val. vakaro.

Budriko radio programa su mįslių kontestu kožną ketvirtadienį nuo 6 iki 6:30 val. vakaro.

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President

6819 S. Western Ave., GRowehill 6 3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMĄ RASITE PAS MUSI

Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 5 valandos po pietų.

čia plaučių vėžį, pasilieka be atsakymo. Dabar yra svarbus chemikų rūpestis žinomas cancerogenines medžiagas, kaip 3-4 benzpirenas ir kt., padaryti nežalingomis.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Tel. — GEdarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

* J. F. EUDEIKIS *

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIOSKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMIS VIETA

REpublic 7-8606 REpublic 7-8601

Petkus

TEVAS ir SŪNUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 S. WESTERN AVE. Tel. GRowehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero, TŌwnhall 3-2198-09

KOPLYCIOS VISUOSE MIESTO DALYSE

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulans patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukti mus

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roseland dalyse ir tuojau patarnausime.

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
5307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18TH STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50TH AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46TH STREET Tel. YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69TH STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23RD PLACE Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50TH AVE. OLYmpic 2-5245 ir TŌwnhall 3-9687

DELICIOUS PIZZA

Take it home or enjoy it right here!

BEverly 8-0317 or 9171

DE LISA

ITALIAN RESTAURANT AND PIZZERIA
1201 West 95th St.
Private Rooms for Banquets Parties, etc.
Call for FREE DELIVERY

Rytų Lietuvos ežerais

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Kartais patenka į mūsų rankas dabar Lietuvoje leidžiamos knygos. Kaikurioms mums labai mielos, nes jaučiama, kad po žiauria azijato letena dar plaukia lietuviška širdis. Su suprantamu jausmu varčiau dvi knygučių apie baidarių keliones po Lietuvos ežerus. Tai:

D. Šniukas, Ežerų vilnėmis po Rytų Lietuvą. Vilnius 1958, 96 psl. Spausdinta Kaune, 10,000 egz.

D. Juknevičius, Zarasai — ežerų kraštas. Kaunas 1957, 127 psl., spausdinta 8,000 egz.

Abi mažo formato knygučių — dailūs giliai spaudė leidiniai: daugiau vietos skirta vaizdams, kaip tekstui. Be teksto nebuvo įmanoma išleisti gražių albumėlių. Tekstą reikia mokėti skaityti "tarp eilučių" ir kartais su prasti alegoriškai. Autorių tenka užjausti, jis nevisada laisvas rašyti, ką nori ar jaučia. Seniau buvo būtina įžangoje pridėti padėką už "įkvėpimą" tėvui ir mokytojų, dabar privaloma pagerbti "patriotus", "patriotizmus", "didvyrius", paryškinti laisvą, šviesų ir "pasitvirtintą" kolchozininkų gyvenimą.

Patys įdomiausi maršrutai

D. Šniukas įdėjo į savo mielą knygučių tik būtiną "degutą" šaukštą, jo nuosirdžias intencijas nesunku išskirti. Vaizduojamas, kaip pasikėlė kaimas, jis sako: Išaugo naujų profesijų žmonės — kolūkių pirmininkai, brigadininkai, traktorininkai... tačiau tas dykduonių sąrašas turėtų būti pratęstas. Knygute turi du skyrius: 1) Keliaujant praeitimi ir šia diena: nuo Azvinčio girios iki Kretonių medaus; nuo Taurapilio, nuo kalno; kur uogos, grybai ir kurtiniai; kelias veda į Molėtus; ežerų krašto žmonės: Čia duotas bendras Molėtų-Ignalinos ežerų vaizdas. 2) Vandens kelias — keturi maršrutai su schematiniais žemėlapišiais: Ignalinos-Tauragnų ežerynas, Linkmenų-Saldutiškio ežerynas, Labanoro-Molėtų-Inturkės ežerynas, Dubingių ežerai. Tai tikrai yra patys įdomiausi vandens kelionių maršrutai, kurie buvo duoti mūsų vandens kelių vadove 1938 metais ir M. Eidrigionio knygučiųje 500 km. Lietuvos ežerai, 1940 m.

Autorius įdėjo daug meilės į savo knygučių, o dailininkas G. Marengolcas labai skoningai ją papuošė iliustracijomis. Ypač gražūs Kretonio, Baltojo Lakajo, Balošo, Šakarvos ežerų vaizdai, kaimiečių trobos. Pagirtina gera kalba ir taisyklingi vietovardžiai. Knygute daro visais atžvilgiais malonų įspūdį, jai galima palinkėti geros sekmės.

Apie Zarasų ežerus

D. Juknevičius persistengė savo knygučiųje apie Zarasų ežerus. Jam buvo liepta rašyti, kad tamsūs ir sunkūs "buržuazijos okupacijos" metai buvo lyg kalėjimas, palyginus su dabartiniu šviesiu ir linksmu gyvenimu. Bet kaip neakylai cenzūra praleido tokį sakinį: carinė valdžia daug dusletiškiu nubaudė mirties bausme ir masiškai — ištisomis šeimomis — trėmė į Sibirą...? Yra dar įdomesnė vieta: Smalviškiai verkė iš džiaugsmo, kada sužinojo apie Vilniaus grąžinimą Lietuvai: jie buvo už adm. linijos. Juknevičius iš to daro išvadą, kad "tokios didelės" buvo gyventojų simpatijos... Tarybų Sąjungai. Juk smalviškiai tuo metu buvo sovietų kariuomenės okupuoti, tie turėjo verkti iš nusiminimo, kad juos atiduoda "buržuazinei" Lietuvai iš sovietiško rojaus. Priesimenam ir kitą faktą: vieno kaimo lietuvius adata prasidūrė sau širdį, kada sužinojo, kad jo žemės negrąžina Lietuvai: jis tikrai parodė savo "simpatiją" rusams. Su smalviškiais autorius gudriai pavyko pasityti iš cenzūros.

Išnuostas Zarasų kraštas buvo reikalinga 100 žmonių.

graziai, bet tai ne autoriaus nuotraukos. Ir baidarių maršrutai, atrodo, paties autoriaus neįstir-mielos, nes jaučiama, kad po žiauria azijato letena dar plaukia lietuviška širdis. Su suprantamu jausmu varčiau dvi knygučių apie baidarių keliones po Lietuvos ežerus. Tai:

tačiau, ne tai svarbiausia. Okupuotoje Lietuvoje yra žmonių, kurie sugeba nugalėti visas kiūtis ir išleisti 10,000 knygučių baidarininkams, ar tik gražių knygų mėgėjams, ir ant popieriaus, kuris netinka sigarėlių, tas rodo, kad "nemiršta idėjos, jei didžios", kad gražiai dygsta sėkla, mūsų pasėta "buržuazinėje" Lietuvoje, kad mielas mūsų jaunimas, ke-liolika metų mokyta niekinti visa, kas buvo "feodalinėje" ar "buržuazinėje" Lietuvoje, pats nujaucia, kur buvo ir yra tiesa.

Knyga rusų jaunimui apie Nemuno šalį

Pavyko gauti dar vieną naują knygą apie Lietuvą, rusų kalba, Maskvos Komsomolo išleista: G. Metelskij. V kraujo Niemana, Maskva 1957, 300 psl., su žemėlapiuku. Rusų žurnalistas, daug kartų lankęs mūsų okupuotą tėvynę, surinko savo pastabas ir išpuodius, daug praktinės faktų ir legendų, pridėjo pigios laikraštinės propagandos. Metelskis daug matė, kad ir per "raudonus" akinius, žavisi mūsų šalies gamta, skirtinga nuo Rusijos, "nepakartojama", stengiasi rašyti su simpatija kraštui ir žmonėms, su pagarba mininti senovės lietuvių dorą ir kilnumą, kartoją Kanto, Reclu, Gogolio ir... Kalinino pagyrimo žodžius. Tik Marksas laikė lietuvišus slavais, su juo ginčytis negalima! Juk Marksas, kaip ir kurį laiką Stalinas, buvo didžiausi etnologijos genijai!

Metelskis kartoją legendą apie užkurtą piliakalnyje gražuolę: jaunuolis pasiūlykštėjo pabučiuoti rupūžę ir išvaduoti karalaitę: jinai vaitoja — dar septynerius metus man teks kenti tėti vergiją, dar laukti laisvės septynerius metus. Toji gražuolė vaizduojanti lietuvių liaudies amžiną svajonę apie laisvę. Čia autorius pasakė retą teisybę. Tik mums atrodo, kad buvo lietuvių, kurie sutiko bučiuoti bjaurybę ir vis bučiuoja ją keturiolika metų, tik karalaitė dar miega...

Rašo Metelskis ir apie emigrantus, apie tuos tūkstančius, kurie grįžta į tėvynę. Važiuoja darbininkai, gydytojai, rašytojai, grįžta į savo tėvų žemę, iš kurios niekam nebeteiks važiuoti už 27 žemių duonos įieškoti... Tiesa, Sibiras dabar suradęs lietuviams koloniją Angoloje. Kitoje laidoje Metelskis galės pridėti ir Hondurasą!

Naivumas yra gera dorybė, tik Rusijoje niekas juo netiki. Metelskis nugrūdavo tokią pasakaitę apie Užtrakių dvaro savininko žverišką žiaurumą: grafas laikė pasamdes šnipų armiją, kurie sekė dirbančius lauke kumečius. Kas nuskynė žirnių ankštį, moka 5 auksinus pabaudos, už antrą ankštį — 10 auksinų, o už dienos darbą mokama tik pusė auksino. Tai puikus buvo grafo ūkis, galėjo laikytis vien iš pabaudų. Mums teko girdėti tik apie vieną šalį, kur vergai buvo baudžiami mirtimi už rugių varpų vogimą iš lauko, o vienam berniukui, Pavlikui Morozovui, pastatė didvyrio paminklą: jis išdavė policijai savo tėvą, ir tą sušaudė. Matyti, šia pasaka autorius daro aluziją apie kitus "grafus".

Pasakos...

Yra daugiau pasakų vaikams. Pvz., dar prieš 20 metų žmonės vilko laivus lynu prieš Nemuno srovę. Per Rumsiškių rėvas tam

"Prieštvaniniai" garlaiviai su garsiais vardais "Prezidentas", "Aušra", vos pajėgė plaukti prieš srovę. Užtat dabar — motorlaivis "teplachod Tolbuchin", tai bent!

Marijampolės ūkininkai buvo nutarę, kad jiems kolchozų nereikia. Išėjo kitaip. Ilgai jie galvojo, ir staiga visi suėjo į kolchozus, nežūrint buožių agitacijos ir banditų šūvių... Palaiminti, kurie tiki! O pirmoji to kolchozo aktivistė, Magdė Vosylienė, turi savo troboje "įvairiaspalves" Madonų statulėles, ant stalo gėlių buketą geltonos žalios-raudonos spalvos kombinaciją. Net Metelskis pastebėjo, jog tai senos lietuviškos vėliavos spalvos...

Aplankęs Pažaislio vienuolyną, dabar architektūros paminklą, rusas pastebėjo: pilni paslaptingumo skliautai veda į kitą pasaulį. Pamates, kaip žmonės atsiklaupė meldžiasi prieš Aušros Vartus Vilniuje, nustemba: svetimam žmogui neįjauk šioje gyvoje gatvėje su tomis suakmenėjusiomis keliaklūpšiomis figūromis, nors tie žmonės — sena moteris, jauna mergaitė, senis ūkininko sėrmėgoje... Rusas nesupranta, kada Kalvarijos kryžių kelius eina tūkstančiai maldininkų sukrūvintais keliais, atgailaudami už nuodėmes... Ar siauro proto marksistas gali suprasti žmonių religinius jausmus, ypač toje žiaurioje vergijoje?

Neliesiu čia pigios propagandos, nes tai žurnalisto duona. Šlykštūs laikurie šūkliai, kaip "Rūpestis apie žmogų — augščiausias įstatymas": jo autorius Stalinas, kuris pražūdė milijonus ir ciniškai deklamavo tą šūklį.

Metelskio knyga iliustruota gybe piešinių, keli jų spalvoti. Jei Lietuva nebūtų rusų okupacija, galėtume knygą Nemuno šalįje pavadinti nebologu informacija rusų jaunimui apie kitą šalį. Dabar gi visi autoriaus komplimentai lietuviams man primena Amerikos mokslinkų studijas apie indėnus.

KRONIKA

Amerikos Lietuvių Istorijos draugija

JAV gyventojus su daro daugiau negu 60 įvairių tautų ir tautinių grupių žmonės. 172 milijonų gyventojų tarpe, JAV yra daugiau negu milijonas lietuvių gimusių arba lietuvių kilmės žmonių. Nuo pirmos atvykimo dienos jie buvo produktiniai asmenys. Statistikos duomenys įrodo, kad jaunuolis — nuo kūdikystės iki 19-kos metų amžiaus — išauklėjimas ir išmokslinimas prie dabartinių sąlygų kainuoja \$10,300. Kiekviena atvykusio tautinė grupė prisidėjo prie dabartinio JAV gerbūvio. Kyla klausimas, kuo ir kaip lietuvių tauta prisidėjo prie dabartinio JAV gerbūvio?

Beveik visos tautos turi aprašiusios savo atstovų veiklą Amerikoje, tuo tarpu lietuvių šioje srityje yra atsilikę. 1940 m. liepos mėnesį buvo įsteigta Amerikos Lietuvių Istorijos draugija, bet ji, nepalikusi savo veiklos pėdsakų, tuojau ir mirė.

Kita grupė žmonių, didoko būrio žymesnių čekagiečių remiama, panaudojo tą patį vardą ir Illinois Valstybėje inkor-

Antonio Machado

BEM'EGODAMAS ŠIĄ NAKTĮ...

Bemiegodamas, šią naktį,
aš sapnavau — kaip gražu! —
jogei tryško širdy mano
nuostabi srovė — fontanas.
Kaip tu many atsivėrei,
sakyk, slapsties vandenėli,
naujos būties šaltinėli,
iš kur niekad dar negėriau?

Bemiegodamas, šią naktį,
aš sapnavau — kaip gražu! —
aukso bitės širdy mano
susispietusios gyveno —
ten sau avilį suradę —
ir trūsėdamos gamino
iš karčių nusivylimų
baltą vaską, saldų medų.

Bemiegodamas, šią naktį,
aš sapnavau — kaip gražu! —
karšta saulė emė degti
širdy mano iš tiesų.
Buvo karšta, nes galėjo
kaitinti taip kaip židyns,
buvo saulė, nes tviskėjo
ir man raibino akis.

Bemiegodamas, šią naktį,
aš sapnavau — kaip gražu! —
jog pats Dievas širdy mano
radęs buvo sau namus.

Alfonsina Storni

ŠVIESA

Gyvenau ir visų visko klausinėjau, —
Ir iš nuobodžio gyvent nebegalėjau.

Visi juokė iš papakėlės tokios...
Ak pasauli! Jie juokiasi... ir aš juokuos...

Prisiklausiau žodžių — yra daugel žodžių, —
Vieni džiaugsmą kelia, kiti širdį skrodžia.

Suprast negalėjau, tąd žvaigždės meldžiau,
Kad jos man kalbėtų aiškiau ir gražiau.

Ir suteikė žvaigždės man tave, o šviesa,
Ir tavų suradau aš prarastą tiesą.

O tavosios akys kupinos teisybių, —
Jomis aš pasaulį sveriu ir saikuoju!
Nūn rami dėl visko krintu tau po kojų:
Čia poilsis man ir čia man ramybė.

Vertė Antanas Vilutis

Antonio Machado, ispanas (1875 — 1935);
Alfonsina Storni, argentinietė (1892 — 1938).

poravo Lithuanian American Historical Society. Ji yra pasiūlysi rinkti medžiagą ir veikti, kad Amerikoje liktų lietuvių atka biografiniai reikalinga medžiaga.

Iš narių duoklių ir kitų pajamų bus spausdinamos mirtusių, bet pasiūlysiusių asmenų biografijos. Jos bus pasiūstos į Congress Library ir nemokamai išsiuntinotos į didesnių miestų bei universitetų bibliotekas.

Amerikos Lietuvių Istorijos draugijos susirinkimas įvyks š. m. spalio 3 dieną, 7.30 val. vakaro. Vieta bus paskelbta spaudoje. Į šią draugiją galima kreiptis šiuo adresu: LITHUANIAN AMERICAN HISTORICAL SOCIETY 2401 West 63rd Street, Room 205. Chicago 29, Illinois.

(J. P. Varkala)

Draugijos įstatai numato tris rūšių narius: narius rėmėdus (mokančius \$10.00 į metus), amžinus narius (mokančius \$100 įstojo metu) ir biografijos vertus garbės narius. Asmenys, pasiūlysię savo veiklą šiam

Lietuvių simfoninė muzika

ELENA VASYLICIENĖ, Lawrence, Mass.

"Lietuviškų simfoninių veiklų mes neturime: tėra tik vardai". Kas padėtų savo parašą, kaip autorius, po šiuo posakiu, kuris yra nešamas iš lūpų į lūpas? Jei autorius yra ir nežinomas, bet mintis jau plačiai paplitusi. Ši nuomonė yra klaidinga: mes turime veikalus, bet neturime vardų. Veikalų yra pri-rašyta ne mažai, bet autorių vardai nėra išpopuliarinti, išreklamuoti, išnešioti. Vardas yra padaromas, jis pats neatsiranda. Čia pasitarnauja spauda, po kalbiai, nuomonių pasikeitimai, kritika ir visa tai, kas vadinama propagandos vardu. Šiandieną yra visiems žinomas Franzo Schuberto vardas. Ar tas vardas buvo papularus kompozitoriui gyvenant? Pats kompozitorius buvo taip neturtingas, kad neturėjo nucsavo fortepiono ir mirė turėdamas skolas. Sekdama Axel Munthe mintimi, kartojau: kai Schubertas mirė ir policija atėjo paimti jo daiktus varžytinėms, ant grindų buvo išmėtytos gaidos, kurių lakštus policininkų kojos mindžiojo. Tie popieriaus lakštai nieko anuomet nereikė, kaip ir vardas žmogaus, kuris juos prirašė. O visgi tie popiergiai buvo vertingesni už Rokfelerio milijonus, kurių savininkas tuo pat laiku gyveno Vienoje.

Laikas ir propaganda Franzo Schuberto vardą padarė žinomą. Ir kiekvienas vardas yra pasakomas, ar nutilimas, — visuomenei pristatomas kaip vertingas ar nuslopinamas, kaip niekas. Ar taip turi būti, tai jau kitas klausimas, bet kad taip yra — to negalime užginti, jei nenorime paneigti faktą. Taigi noriu šiandieną ir iškelti vardus tų žmonių, kurie simfoninius veikalus rašė ir parašė. Ar tie veikalai vertingi?

Bacevičiai, Jakubėnas, Gaidelis, Kačinskas

Vytautas Bacevičius, kuris yra gan popularus JAV, šalia įvairių veiklų, turi Simfoniją op. 2, Simfoninę poemą op. 8, Elektrinę poemą, suita Skapeno sposal.

Vladas Jakubėnas sukūrė net tris simfonijas, Rapsodiją ir suita Miško šventę, kurios dalyso buvo išpildomos ir Chicagoje, nebekalbant apie veiklų išpildymą Nepriklausomoje Lietuvoje.

Bacevičiūtė Gražina, pianisto ir kompozitoriaus Vytauto sesuo, pastoviai gyvenusi Lenkijoje ir lankiusi nepriklausomą Lietuvą, turi sukurty 15 simfonijelių ir 4 simfonijas.

Julius Gaidelis, už simfoniją yra gavęs ir magistro laipsnį, yra parašęs keturias simfonijas, simfonines poemas Jūrą ir Kastytis, Aliarmas, Gedimino sapnas, simfoninius vaizdelius, Balandžių turgus, Karo muzė-jaus sodely, Šatrijos ragany kar-navalas.

Jeronimas Kačinskas, kuris yra kompozitorius ir dirigentas, mūsų simfoninę muziką praturtino moderniausiais mums veikalais: Atpirkimo misterija simfoninis veikalas, Giesmė į šviesą — simfoninė poema ir simfoninė Fantazija.

Surašiau tiek simfoninių veiklų ir jų autorių, kiek žinojau: jei ko nors nepamirėjau, tai prašau man atleist.

Simfonija — muzikinės kūrybos viršūnė

Simfoninė kūryba yra muzikinės kūrybos viršūnė. Jei liaudies dainos imitacija gali sukurti gabus, bet ir mažo išsimokalinimo kūrėjas, tai simfonijos veikalams kurti reikia mokslo. Niekur nėra žinomos "liaudies simfonijos", nebent tik skolin-tas yra terminas. Simfoninės muzikos raida ir pasako, kiek augstai yra pažengusi tauta savuo muzikinėje kūryboje. Nenuostabu, kad mūsų simfoninių veiklų atsiradimas yra artimas mūsų Nepriklausomybės laikotarpiui ir jų pražydėjimas atsi-randa nepriklausomoje Tėvynėje. Vidurinės ir augstosios lietuvių mokyklos atsirado irgi nepriklausomybės laikotarpyje, o lietuviškos knygos tiražas paško iki nesvajoto lygio. Taigi savos simfoninės kūryba džiaugiamės, kaip lietuviškos kultūros pražydėjimo vaisiumi ir ją gerbiame, kaip dokumentą, kad buvome siekę tapti Vakarų Europos rytinių valstybių kalmus, kur žavingoje gamtoje kūrė peizažus.

Čiurlionis, Naujalis, Gruodis

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, kurio vardas yra žinomas dėl jo dailės, nes tiek mirusio dailininko žmona, tiek giminės pasistengė atgauti ir Lietuvių, kurio vardas yra žinomas dėl jo dailės, nes tiek mirusio dailininko žmona, tiek giminės pasistengė atgauti ir

maiai ir lietuviška kolonija, dailininkas turėjo progos užfiksuoti drobėje vaizdus, labai artimus Lietuvos padangė. Tie darbai numatyti išstatyti jo artimiausiose parodose Toronte ir Montrealyje.

• Grafikas V. K. Jonynas — Fordhamo universiteto profesorius, atitrūkęs nuo savo studijų darbų, kelioms savaitėms buvo išvykęs iš New Yorko į Šiaurės rytinių valstybių kalmus, kur žavingoje gamtoje kūrė peizažus.

Juožas Naujalis, vadinamas mūsų muzikos patriarchu, yra parašęs šalia kitų veiklų ir simfoninę poemą Ruduo. Man yra tik tiek žinoma, kad E. Gaideličius yra šį veikalą dirigavęs. Stasys Šimkus yra parašęs simfoninę poemą Nemunas ir pats yra ją statęs.

Kaune buvo girdėta grojant Juozo Žilevičiaus simfoniją.

Juožas Gruodis yra parašęs eilę simfoninių miniatiūrų: Rudenėlis, Armonika, Gyvenimo šokis, Katarinka, taip pat Simfoninis prologas, Simfoninės suitos, poema Iš Lietuvos praeities. Šie veikalai buvo išpildomi Lietuvoje įvairiomis progomis, įskaitant ir Kauno konservatorijos mokinių koncertų pasirodymus.

Bacevičiai, Jakubėnas, Gaidelis, Kačinskas

Vytautas Bacevičius, kuris yra gan popularus JAV, šalia įvairių veiklų, turi Simfoniją op. 2, Simfoninę poemą op. 8, Elektrinę poemą, suita Skapeno sposal.

Vladas Jakubėnas sukūrė net tris simfonijas, Rapsodiją ir suita Miško šventę, kurios dalyso buvo išpildomos ir Chicagoje, nebekalbant apie veiklų išpildymą Nepriklausomoje Lietuvoje.

Bacevičiūtė Gražina, pianisto ir kompozitoriaus Vytauto sesuo, pastoviai gyvenusi Lenkijoje ir lankiusi nepriklausomą Lietuvą, turi sukurty 15 simfonijelių ir 4 simfonijas.

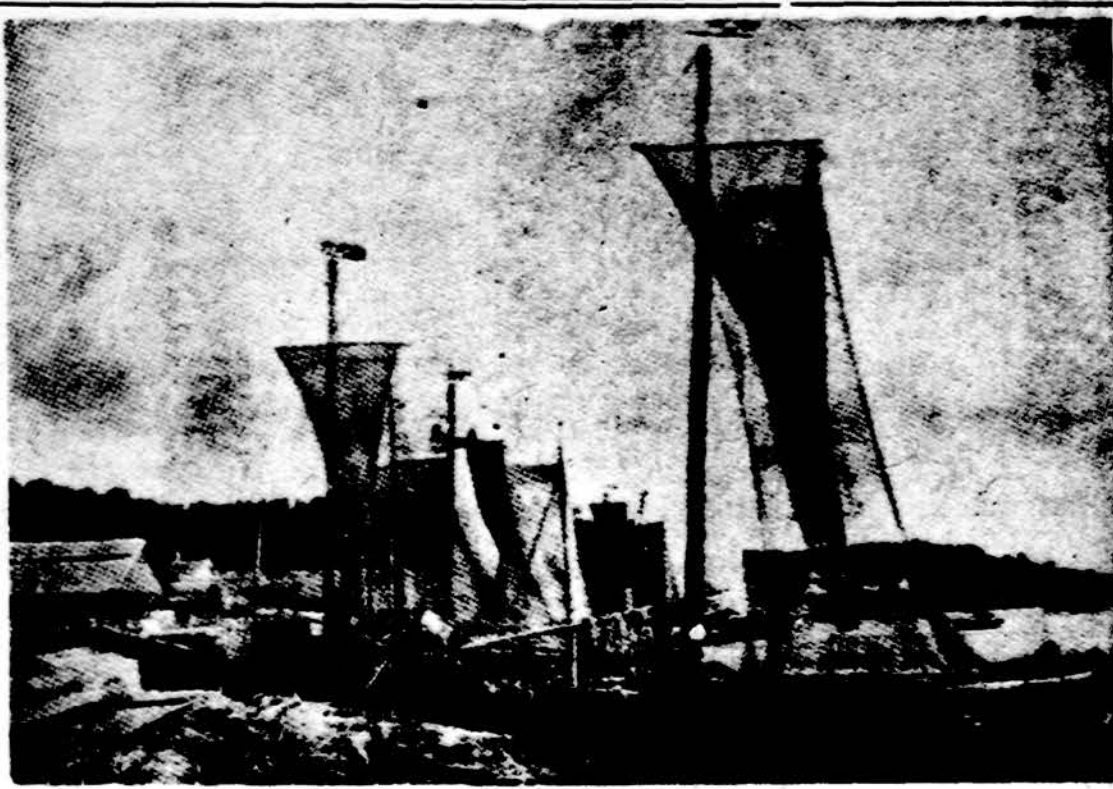
Julius Gaidelis, už simfoniją yra gavęs ir magistro laipsnį, yra parašęs keturias simfonijas, simfonines poemas Jūrą ir Kastytis, Aliarmas, Gedimino sapnas, simfoninius vaizdelius, Balandžių turgus, Karo muzė-jaus sodely, Šatrijos ragany kar-navalas.

Jeronimas Kačinskas, kuris yra kompozitorius ir dirigentas, mūsų simfoninę muziką praturtino moderniausiais mums veikalais: Atpirkimo misterija simfoninis veikalas, Giesmė į šviesą — simfoninė poema ir simfoninė Fantazija.

Surašiau tiek simfoninių veiklų ir jų autorių, kiek žinojau: jei ko nors nepamirėjau, tai prašau man atleist.

Simfonija — muzikinės kūrybos viršūnė

Simfoninė kūryba yra muzikinės kūrybos viršūnė. Jei liaudies dainos imitacija gali sukurti gabus, bet ir mažo išsimokalinimo kūrėjas, tai simfonijos veikalams kurti reikia mokslo. Niekur nėra žinomos "liaudies simfonijos", nebent tik skolin-tas yra terminas. Simfoninės muzikos raida ir pasako, kiek augstai yra pažengusi tauta savuo muzikinėje kūryboje. Nenuostabu, kad mūsų simfoninių veiklų atsiradimas yra artimas mūsų Nepriklausomybės laikotarpiui ir jų pražydėjimas atsi-randa nepriklausomoje Tėvynėje. Vidurinės ir augstosios lietuvių mokyklos atsirado irgi nepriklausomybės laikotarpyje, o lietuviškos knygos tiražas paško iki nesvajoto lygio. Taigi savos simfoninės kūryba džiaugiamės, kaip lietuviškos kultūros pražydėjimo vaisiumi ir ją gerbiame, kaip dokumentą, kad buvome siekę tapti Vakarų Europos rytinių valstybių kalmus, kur žavingoje gamtoje kūrė peizažus.

Nidos žvejų laivai